

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD Podgorica

**Plan izgradnje, modernizacije i održavanja
ŽICG od 2022. do 2027. godine**

Oktoibar, 2021.

Plan izgradnje, modernizacije i održavanja ŽICG od 2022.–2027. godine

SADRŽAJ :

UVOD	3
➤ Upravljanje željezničkom infrastrukturom u Crnoj Gori	3
➤ Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizaciona struktura	4
➤ Istorijat i razvoj kompanije.....	5
1. SEKTOR ZA ELEKTROTEHNIČKE POSLOVE I ODRŽAVANJE GRAĐEVINSKE INFRASTRUKTURE	8
1.1 UPRAVLJANJE ŽELJEZNIČKOM INFRASTRUKTUROM U CRNOJ GORI.....	8
1.2 POSTOJEĆE KAREKTERISTIKE I STANJE ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE .	9
1.2.1 Građevinska infrastruktura.....	9
1.2.2 Elektrotehnička infrastruktura	12
1.3 PLAN RAZVOJA, UNAPREĐENJA I ODRŽAVANJA ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE CRNE GORE	13
2. SEKTOR ZA UPRAVLJANJE I REGULISANJE SAOBRAĆAJA	20
2.1 OPIS POSTOJEĆEG STANJA.....	20
2.2 IZVJEŠTAJ O RADU	21
2.3 REALIZOVANI CILJEVI I SMJERNICE	22
2.4 PLANIRANI CILJEVI.....	23
3. SEKTOR ZA INVESTICIJE I STRANA ULAGANJA	25
4. SEKTOR ZA INFORMACIONE TEHNOLOGIJE	36
5. SEKTOR ZA FINANSIJE	38
6. SLUŽBA UNUTRAŠNJE KONTROLE I JEDINICE UNUTRAŠNJE ZAŠTITE	47
6.1 PLAN RAZVOJA JEDINICE UNUTRAŠNJE ŽAŠTITE	49
7. SEKTOR ZA PRAVNE POSLOVE	51

UVOD

Strategija razvoja željezničke infrastrukture za period od 5 godina je plan koji određuje prioritete razvoja, izgradnje, rekonstrukcije i održavanja kontinualne funkcionalnosti željezničke infrastrukture.

Prije izrade plana strategije bilo je potrebno izvršiti opsežne analize tehničko-funkcionalnog stanja željezničke infrastrukture i potrebnih tehničko-tehnoloških aktivnosti u funkciji bezbjednog odvijanja željezničkog saobraćaja, unapređenja funkcionalnosti i daljeg razvoja. Prikaz ciljeva koji se žele postići usklađen je sa pretpostavkom da se, usled objektivno nezadovoljavajućeg tehničko-funkcionalnog stanja i raspoloživih finansijskih mogućnosti mogu ostvariti tek u dužem vremenskom periodu. Strategijom se određuju planovi izgradnje nove, rekonstrukcije i održavanje postojeće željezničke ifrastrukture, određuju prioriteti i dinamika realizacije, kao i visina i izvori, odnosno potencijalni izvori potrebnih finasijskih sredstava, ukoliko su definisani.

➤ **Upravljanje željezničkom infrastrukturom u Crnoj Gori**

Struktura željezničkog infrastrukturnog sistema treba da je usklađena sa propisima EU i propisana Zakonom o željeznici i Zakonom o bezbednosti , organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza.

Željeznička infrastruktura Crne Gore je javno dobro koje mogu koristiti željeznički prevoznici i željeznički prevoznici za sopstvene potrebe, pod jednakim uslovima.

Željeznička infrastruktura obuhvata donji i gornji stroj pruge, telekomunikaciona, signalno –sigurnosna, elektrovučna sa daljinskim upravljanjem iz CDU-a (Centra daljinskog upravljanja), elektroenergetska i ostala postrojenja i uređaje na pruži, opremu pruge, zgrade željezničkih službenih mjesta i ostale objekte u pružnom pojasu koji su u funkciji regulisanja željezničkog saobraćaja i održavanja željezničke infrastrukture, terminale, pružni pojas i vazdušni prostor iznad pruge u visini do 12 metara, odnosno 14 metara kod dalekovoda napona preko 220kV računajući iznad gornje ivice šine.

Upravljanje željezničkom infrastrukturom obuhvata: održavanje željezničke infrastrukture, organizovanje i regulisanje željezničkog saobraćaja, obezbjeđenje pristupa i korišćenja željezničke infrastrukture svim zainteresovanim željezničkim prevoznicima, kao i pravnim i fizičkim licima koja obavljaju prevoz za sopstvene potrebe, zaštitu željezničke infrastrukture i vršenje investitorske funkcije na izgradnji i rekonstrukciji željezničke infrastrukture.

U skladu sa Zakonom o željeznici i Zakonom o bezbednosti , organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza, upravljač željezničke infrastrukture kao pravno lice ima sledeće funkcije i obaveze:

- organizuje i reguliše željeznički saobraćaj, osigurava pristup i korišćenje željezničke infrastrukture svim željezničkim prevoznicima koji ispunjavaju uslove propisane navedenim zakonima;
- obezbeđuje trajno, neprekidno i kvalitetno održavanje i zaštitu željezničke infrastrukture, nesmetano korišćenje objekata željezničke infrastrukture i drugih sredstava rada za željeznički saobraćaj, a takođe i organizuje i reguliše bezbjedan i nesmetan željeznički saobraćaj;
- stara se o zaštiti životne sredine u skladu sa zakonom i drugim propisima;
- obavlja poslove dodjele kapaciteta infrastrukture, utvrđivanja visine naknada za korišćenje željezničke infrastrukture i vršenja njihove naplate, izrade i objavljivanja reda vožnji, izrade Izjave o mreži, vođenja propisanih evidencija, podataka i dokumentacije važne za bezbjednost željezničkog saobraćaja, izrađuje programe izgradnje, rekonstrukcije i održavanja željezničke infrastrukture, organizovanja i regulisanja željezničkog saobraćaja;
- odgovoran je za bezbjednu eksploataciju željezničkog sistema i kontrolu rizika povezanog s njom tako što sprovodi potrebne mjere za kontrolu rizika, primjenjuje nacionalne propise i standarde za bezbjednost i uspostavlja sisteme za upravljanje bezbjednošću, u skladu sa zakonom;
- odgovoran je korisnicima, komitentima, zaposlenima i trećim licima za svoj dio sistema i njegovo bezbjedno funkcionisanje, uključujući u to i snabdijevanje materijalom i ugovaranje usluga.

➤ **Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizaciona struktura**

Naziv pravnog lica: Željeznička infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica

PIB: 02723816

PDV: 30/31-07906-2

Adresa: Trg Golootočkih žrtava broj 13

Šifra djelatnosti: 4910

Naziv djelatnosti: Održavanje željezničke infrastrukture

➤ Istorijat i razvoj kompanije

Pravno lice Željeznička infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica osnovano je 02.07.2008. godine sa sjedištem u Podgorici.

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD – Podgorica samostalna je organizaciona, ekonomska i poslovna cjelina koja je osnovana jula 2008. godine, u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima, i upisana u Centralni registar Privrednih subjekata u Podgorici pod Registarskim brojem 4-0008771.

Društvo je nastalo restrukturiranjem Željeznice Crne Gore – Infrastruktura DOO Podgorica, shodno Odluci donijetoj na Vanrednoj Skupštini akcionara Željeznice Crne Gore AD Podgorica od 02.07.2008. godine.

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica ima svojstvo pravnog lica i u granicama predmeta poslovanja samostalno istupa u pravnom prometu, zaključuje pravne poslove i preuzima druge pravne radnje od značaja za obavljanje djelatnosti.

Matični broj Društva je 02723816, upisan kod nadležnog organa za statistiku u skladu sa Zakonom kojim se uređuje klasifikacija djelatnosti.

Društvo je registrovano kao poreski obveznik pod registarskim brojem 30/31-07906-2, koje svojstvo je steklo dana 23.07.2008. godine.

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD – Podgorica je upisana u registar emitenata hartija od vrijednosti, kod Komisije za hartije od vrijednosti, pod registarskim brojem 491 od 22.08.2008. godine i zaključivanjem Ugovora o članstvu, primljena u članstvo emitenata kod Centralne depozitarne agencije (CDA).

U svojstvu upravljača infrastrukture, kao javnog dobra u opštoj upotrebi i vlasništvu države Crne Gore, Željeznička infrastruktura izgrađuje i investira u željezničku infrastrukturu, brine se o njenoj modernizaciji i održavanju, osigurava pristup i dodjeljuje infrastrukturne kapacitete svim zainteresovanim željezničkim prevoznicima, koji ispunjavaju zakonske uslove, određuje naknade za korišćenje infrastrukturnih kapaciteta, izrađuje i objavljuje red vožnje, organizuje i reguliše željeznički saobraćaj.

• Vizija

Razviti željeznički sistem, koji će biti tržišno orijentisan, održiv i koji će biti podrška ekonomskom i turističkom razvoju Crne Gore i integrisan u jedinstveni evropski željeznički prostor.

• Misija

Željeznički sistem Crne Gore će biti razvijen tako da:

- Stavlja korisnike u centar saobraćajne politike - transparentno obezbjeđivanje i korišćenje sredstava za željezničku infrastrukturu;
- Podstiče finansijsku održivost i samoodrživost željezničke infrastrukture;

- Omogućava kvalitetno i odgovorno održavanje željezničke infrastrukture i redovnost saobraćaja;
- Podržava efikasan i efektivan sistem državnih institucija koje vode brigu o željezničkom sektoru;
- Minimizuje negativne uticaje saobraćaja na životnu sredinu;
- Bude usklađen sa širenjem TNT mreže na Zapadni Balkan i podrži proces integracije Crne Gore u Evropsku uniju.

Zakonom o željeznici predviđena je izrada programa razvoja željezničke infrastrukture (Nacionalni program željezničke infrastrukture), kojim se realizuje Strategija razvoja željeznice.

Nacionalni program sadrži: postojeće stanje infrastrukture, planove izgradnje, modernizacije i održavanja infrastrukture, zadatke, njihov opseg, dinamiku realizacije planova, visinu i izvore finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju Nacionalnog programa.

Nacionalni program je srednjoročni plan za sprovođenje dugoročnog razvojnog programa željezničke infrastrukture u Crnoj Gori. Sredstva za ovaj plan se obezbjeđuju iz Budžeta Crne Gore i kroz kreditne aranžmane. Operativno sprovođenje plana se ostvaruje kroz Godišnje programe održavanja, izgradnje, rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture koji sačinjava Uprava za željeznice, a sprovodi ŽICG AD i o tome podnosi izvještaj.

Godišnji program sadrži: radove na održavanju prema vrstama, obimu i iznosu finansijskih sredstava, troškove za upravljanje i regulisanje saobraćaja, planirane radove na modernizaciji, rekonstrukciji i izgradnji infrastrukture.

Prema registraciji, osnovna djelatnost našeg pravnog lica je Održavanje željezničke infrastrukture, sa šifrom djelatnosti 4910.

Željeznička infrastruktura je, izuzimajući industrijske kolosjake, javno dobro u opštoj upotrebi, u državnoj je svojini i dostupna je na korišćenje pod jednakim uslovima svim zainteresovanim privrednim društvima koja obavljaju prevoz, na način koji je propisan Zakonom o željeznici.

Upravljanje željezničkom infrastrukturom je djelatnost od opšteg interesa.

Upravljanje infrastrukturom podrazumijeva organizovanje, regulisanje željezničkog saobraćaja, održavanje i zaštitu infrastrukture. ŽICG upravlja željezničkom mrežom od 327,72 km.

Finansijska sredstva potrebna za održavanje željezničke infrastrukture obezbjeđuju su iz sledećih izvora:

- tekućeg budžeta Crne Gore;
- dugoročnih namjenskih kredita (EBRD, EIB);
- donacija iz EU fondova;
- ostalih izvora finansiranja (naknade po osnovu korišćenja infrastrukture).

Organizaciona struktura ŽICG AD Podgorica

1. SEKTOR ZA ELEKTROTEHNIČKE POSLOVE I ODRŽAVANJE GRAĐEVINSKE INFRASTRUKTURE

1.1 UPRAVLJANJE ŽELJEZNIČKOM INFRASTRUKTUROM U CRNOJ GORI

Struktura željezničkog infrastrukturnog Sistema treba da je usklađena sa propisima EU i propisana Zakonom o željeznici i Zakonom o bezbjednosti.

Željeznička infrastruktura Crne Gore je javno dobro koje mogu koristiti željeznički prevoznici i željeznički prevoznici za sopstvene potrebe, pod jednakim uslovima.

Željeznička infrastruktura obuhvata donji i gornji stroj pruge, telekomunikaciona, signalno –sigurnosna, elektrovučna sa daljinskim upravljanjem iz CDU-a (Centra daljinskog upravljanja), elektroenergetska i ostala postrojenja i uređaje na pruzi, opremu pruge, zgrade željezničkih službenih mjesta i ostale objekte u pružnom pojasu koji su u funkciji regulisanja željezničkog saobraćaja i održavanja željezničke infrastrukture, terminale, pružni pojas i vazdušni prostor iznad pruge u visini do 12 metara, odnosno 14 metara kod dalekovoda napona preko 220kV računajući iznad gornje ivice šine.

Upravljanje željezničkom infrastrukturom obuhvata: održavanje željezničke infrastrukture, organizovanje i regulisanje željezničkog saobraćaja, obezbjeđenje pristupa i korišćenja željezničke infrastrukture svim zainteresovanim željezničkim prevoznicima, kao i pravnim i fizičkim licima koja obavljaju prevoz za sopstvene potrebe, zaštitu željezničke infrastrukture i vršenje investitorske funkcije na izgradnji i rekonstrukciji željezničke infrastrukture.

U skladu sa Zakonom o željeznici i Zakonom o bezbednosti , upravljač željezničke infrastrukture kao pravno lice ima sledeće funkcije i obaveze:

- organizuje i reguliše željeznički saobraćaj, osigurava pristup i korišćenje željezničke infrastrukture svim željezničkim prevoznicima koji ispunjavaju uslove propisane navedenim zakonima;
- obezbjeđuje trajno, neprekidno i kvalitetno održavanje i zaštitu željezničke infrastrukture, nesmetano korišćenje objekata željezničke infrastrukture i drugih sredstava rada za željeznički saobraćaj, a takođe i organizuje i reguliše bezbjedan i nesmetan željeznički saobraćaj;
- stara se o zaštiti životne sredine u skladu sa zakonom i drugim propisima;
- obavlja poslove dodjele kapaciteta infrastrukture, utvrđivanja visine naknada za korišćenje željezničke infrastrukture i vršenja njihove naplate, izrade i objavljivanja reda vožnji, izrade Izjave o mreži, vođenja propisanih evidencija, podataka i dokumentacije važne za bezbjednost željezničkog saobraćaja, izrađuje programe izgradnje, rekonstrukcije i održavanja željezničke infrastrukture, organizovanja i regulisanja željezničkog saobraćaja;
- odgovoran je za bezbjednu eksploataciju željezničkog sistema i kontrolu rizika povezanog s njom tako što sprovodi potrebne mjere za kontrolu rizika, primjenjuje nacionalne propise i standarde za bezbjednost i uspostavlja sisteme za upravljanje bezbjednošću, u skladu sa zakonom;

- odgovoran je korisnicima, komitentima, zaposlenima i trećim licima za svoj dio sistema i njegovo bezbjedno funkcionisanje, uključujući u to i snabdijevanje materijalom i ugovaranje usluga.

1.2 POSTOJEĆE KAREKTERISTIKE I STANJE ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE

U Crnoj Gori postoje tri željeznička pravca:

- Jednokolosječna pruga Bar – Granica sa Srbijom (Elektrificirana 1976. godine)
- Jednokolosječna pruga Podgorica – Nikšić ((Elektrificirana i rekonstruisana 2012. godine)
- Jednokolosječna pruga Podgorica – Granica sa Albanijom (Neelektrificirana)

1.2.1 Građevinska infrastruktura

Ukupna Dužina pruga sa prolaznim kolosjecima je 248km a kupna dužina kolosjeka je 70 km u stanicama i ukrsnicama sa pripadajućim skretnicama.

Gornji stroj:

- Na pruzi Bar – Granica sa Srbijom je temontovan gornji stroj pruge od Granice do ukrsnice Lutovo što je 41%.
- Na pruzi Podgorica – Granica sa Albanijom nije rađen remont gornjeg stroja
- Na Pruzi Podgorica – Nikšić je remont gornjeg stroja urađen 2010. Godine

Donji stroj:

- Ukupan broj mostova 122 – sanirano 14 (11,47%) a nije sanirano 108 (88,53%)
- Ukupan broj tunela 121 – sanirano 23(19,01%) a nije sanirano 98 (80,99%)

Statistika postojeće pružne građevinske infrastructure je:

OSNOVNI PODACI ZA PRUGU I OBJEKTE DONJEG STROJA PO PRUŽNIM DIONICAMA NA DAN 15.03.2012.GOD.

KOLOSJECI I SKRETNICE

	Pripadajući dio pruge od km___do km___	Dužina otvorene pruge sa prof.kol. u m'	Dužina staničnih kolosjeka u m'	Službena mjesto	Broj skretničkih postrojenja	Dilatacione sprave	Max. nagib ‰	Broj pragova / komada	Kolosječni pribor / tona	Tucanik / m ³
PD Bijelo Polje	287+438-314+600	27.162	10362,37	1 stanica 2 ukrštaja 4 stajališta	37	1	18	62537	1563,37	90053
PD Mojkovac	314+600-339+600	25.000	4162,53	1 stanica 1 ukrsnica 3 stajališta	13		17,8	48604	1215,1	69990
PD Kolašin	339+600-364+400	24.800	6001,05	2 stanice 1 ukrsnica 3 stajališta	17	2	25	51335	1283,37	73922
PD Podgorica I	364+400-404+120	39.720	4345,04	3 ukrsnice 4 stajališta	12	1	25	73442	1836	105756
PD Podgorica II	404+120-431+680	27.560	17407,68	2 stanice 1 ukrsnica 3 stajališta	70+3 ukrš.	1	7,4	74946	1873	107922
PD Bar	431+680-455+600	23.920	23420,00	3 stanice 2 stajališta	100+6 ukrš.		8,4	75704	1892,6	113142
PD Tuzi	0+000-24+740	24.700	2771,81	1 stanica	8		7,2	45853	1146,3	65932
PD Nikšić	0+000-25+200	25.200	6247,73	2 stanice 4 stajališta	35		26	52413	1310,3	75474
PD Danilovgrad	25+200-55+900	30.700	2487,59	2 stanice 3 stajališta	13		25,78	54812	1370,3	79650
UKUPNO		248.762	77205,80	14 stanica 8 ukrštaja 25 stajališta	305+9 ukrš.	5		539646	13490,34	781841

	Tuneli		Mostovi		Propusti ispod		Galerije		Trup pruge, usjek, zasjek nasip m'	Potporni zidovi m'	Betonski jarkovi m'	Podvožnjak	Nadvožnjak	Putni prelazi u nivou	Klizišta m'	Drenaže m'
	Broj	Dužina m'	Broj	Dužina m'	Broj	Širina otvora	Broj	Dužina m'								
PD Bijelo Polje	11	3044,59	23 20AB+3čel.	2031,3	89	132			23791	12200	22507	2	1		270 (2)	1860 (3)
PD Mojkovac	20	10735,59	23 19AB+4čel.	1877,5	75	113	4	161	15903,4	7855	9194	1			400 (1)	299 (1)
PD Kolašin	19	17149,25	18 15AB+3čel.	1645,03	41	69,5			6866,1	4585	571,6				320 (2)	81
PD Podgorica I	52	13010,78	30 26AB+4čel.	2165,26	93	133,5	10	230,57	26501,79	7850	9050	3	1	1		
PD Podgorica II	1	389,79	5 3AB+2čel.	416,6	10	15,5			17219,02		600	3	2	5		
PD Bar	3	7158,32	9	268,8	64	118			15696,13	2350	7357	1	1	4	1900 (3)	4460 (3)
PD Tuzi	3	2676,00	5	190	24	60			22262	20,59	2800		1			
PD Nikšić	11	3296,06	4	143,75	28	46,5			25862,18	2088,95	3600	3		6	800 (2)	1200 (2)
PD Danilovgrad	1	188,00	5	231	17	30			30318,18		3750	3	1	16		
UKUPNO:	121	57648,38	122 105AB+17čel.	8969,24	441	718	14	391,57	184419,8	36949,54	59429,6	16	7	32	3690	7900

Mehanizacija:

- Mehanizacija je uglavnom stara 45 godina i teško se održava zbog nemogućnosti nabavke rezervnih djelova i otežanog servisiranja.

1.2.2 Elektrotehnička infrastruktura

Elektrificirane su pruge Bar – Granica sa Srbijom i Nikšić – Podgorica. Pruga ka Albaniji nije elektrificirana.

Na pruzi Bar – Granica sa Srbijom:

- Sistem za signalno sigurnosne funkcije je star 45 godina i zbog starosti, nedostatka rezervnih djelova, smanjenih mogućnosti servisiranja istih je vrlo teško održavati i broj smetnji i intervencija je veliki
- Takođe na prugama ima 24 putna prelaza uglavnom iz 1976. Godine i takođe ih je teško održavati zbog starosti i raznolikosti tehnologija
- Elektrovučnih postrojenja ima ukupno 16 – 4 EVP-a, 7 PS-ova i 5 PSN-ova. Od 4 EVP-a jedan je van pogona, jedan je star 45 godina, jedan EVP je iz 2010 godine a jedan iz 2019., svi PS-ovi su stari 45 godina, od 5 PSNova 4 su stara 45 godina a jedan je iz 2010. Godine
- Sistem daljinskog upravljanja koji obuhvata Centar daljinskog upravljanja u Podgorici (Zgrada ETP) i pripadajuće systemske uređaje u elektrovučnim postrojenjima na Barskoj pruzi je star 45 godina i zbog starosti, nemogućnosti nabavke rezervnih djelova i servisiranja istih zbog prevaziđenosti tehnologije je na izdisaju. Nikšićka pruga je pokrivena sistemom iz 2010. Godine
- Na nikšićkoj pruzi je 2010. Godine implementiran sistem telekomande
- Kontaktna mreža je stara 45 godina na Barskoj pruzi a na nikšićkoj 11 godina

Nedovoljna finasijska sredstva za održavanje u proteklom period uticala su na pogoršanje tehničkih stanja sistema u cjelini, pa su pojedina postrojenja dovedena u kritično stanje sa više aspekata.

Na bezbjednost i redovitost željezničkog saobraćaja uticale su i smetnje, kao posledice tehničke nepouzdanosti elektrotehničkih uređaja i postrojenja. Dugoročan izostanak neophodne obnove osnovnih sredstava uticao je na povećanje mogućnosti smetnji i kvarova, a time i na smanjenu raspoloživost i pouzdanost istih, odnosno na nepouzdanost izvršenja reda vožnje i smanjenu konkurentnost željezničkog transporta.

1.3 PLAN RAZVOJA, UNAPREĐENJA I ODRŽAVANJA ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE CRNE GORE

Željeznička infrastruktura se treba posmatrati i kao instrument za ravnomjerni regionalni razvoj, jačanje teritorijalnog integriteta Crne Gore. Usmjerene investicije u željezničku infrastrukturu mogu doprinijeti ravnomjernoj raspodjeli bruto društvenog proizvoda po stanovniku. Pri planiranju treba imati u vidu da privreda u različitim područjima ima različitu strukturu i da pojedina područja zavise od transporta više od drugih.

Da bi pozitivno uticao na ekonomski razvoj, željeznička infrastruktura sa transportom mora da dostigne određeni nivo razvoja i modernizacije.

Faze razvoja željezničke infrastruktura u Crnoj Gori su:

1. Obnova (sanacija)
2. Rekonstrukcija
3. Modernizacija
4. Izgradnja

Brzina realizacije navedenih faza varira, razlikuje se na pojedinim prugama, odnosno djelovima željezničke infrastrukture, od preporuka EU, razvoja željeznica susjednih država, kao i podrške međunarodnih finansijskih institucija i finansijske sposobnosti Crne Gore.

U fazi sanacije postojeće željezničke infrastrukture je cilj da se ista dovede u približno projektovano stanje. Posle ove faze slaba mjesta na željezničkoj infrastrukturi biće otklonjena i biće bezbjedan osnovni nivo kvaliteta usluge.

U fazi rekonstrukcije, cilj je dostizanje nivoa željezničke infrastrukture koji je uporediv i kompatibilan sa nivoom u državama članicama EU radi ujedničavanja karakteristika infrastrukture i tokova. Indetifikovana "uska grla" na željezničkoj infrastrukturi u Crnoj Gori biće otklonjena.

U fazi modernizacije i izgradnje, cilj je da željeznički transportni sistem Crne Gore bude kompatibilan sa transportnim sistemom EU.

Racionalne i dosledne politike razvoja ŽICG doprinijeće ekonomskom prosperitetu, omogućieće efikasno korišćenje sredstava iz budžeta Crne Gore i obezbijediće povećanje ukupne bezbjednosti saobraćaja u državi i instrumente za efikasno upravljanje infrastrukturom.

Planovima sa aspekta unapređenja infrastrukture na prugama treba staviti fokus na dva domena:

1. U građevinskom domenu
 - Rehabilitacija gornjeg stroja pruge na relaciji Lutovo – Bar
 - Rehabilitacija donjeg stroja pruge (tuneli, mostovi, kosine, propusti itd), sanacija klizišta na potezu Vrbnica – Bar gdje to još nije urađeno
 - Izgradnja u saradnji sa pripadajućim opštinama Podvožnjaka i nadvožnjaka umjesto postojećih putnih prelaza gdje je to moguće izvesti
 - Izgradnja kosina i sanacija klizišta na nikšićkoj pruzi
 - Sanacija klizišta na Barskoj pruzi

- Nabavka nove namjenske mehanizacije za održavanje građevinske infrastrukture (gornjeg, stroja, donjeg stroja, trupa pruge, pripadajućih građevinskih objekata)
 - Rekonstrukcija gornjeg I donjeg stroja, skretnica itd. na pruzi ka Albaniji
2. U elektrotehničkom domenu
- Implementacija sistema telekomande na pruzi Vrbnica – Bar uz sagledavanje mogućnosti izgradnje podvožnjaka i nadvožnjaka umjesto pružnih prelaza, čime bi se povećala bezbjednost i brzina na pruzi kao i smanjio obim održavanja.
 - Demontaža i izgradnja novih energetske postrojenja i opremanje istih sa upravljačkom tehnikom (RTU- SKADA) i pripadajućom energetskom opremom: 2 EVP-a (elektrovučno postrojenje 110kV/25kV), 7 PS-ova (postrojenje za sekcionisanje), 4 PSN-a (postrojenje sa neutralnom sekcijom), uz implementaciju moderne SKADE u CDU (Centar daljinskog upravljanja) u Podgorici kojom će se upravljati gore nabrojanim energetskim postrojenjima I izvršiti objedinjavanje upravljačke SKADE u CDU za sve pružne pravce sa mogućnošću proširenja
 - Zamjena sistema pružne telefonije
 - Zamjena sistema za snimanje službenih razgovora
 - Implementacija sistema videonadzora na pružnim prelazima, mostovima, stanicama, na dijelovima pruge gdje su mogući odroni itd.
 - Izgradnja sistema solarnih panela za proizvodnju distributivnog napona za potrebe pripadajućih staničnih zgrada na objektima izloženim većem broju sunčanih dana u godini
 - Rekonstrukcija I modernizacija trafostanica 10kV/0,4kV
 - Zamjena peronske rasvjete led rasvjetom koja ima duži radni vijek I prvi uštede u održavanju I potrošnji električne energije
 - Iskorištavanje postojeće optike kao prenosnog puta za nove planirane sisteme: daljinskog upravljanja, telekomande, telekomunikacija itd.

Izrada zaštitne ograde ustanici Podgorica radi eliminisanja nesrećnih slučajeva (strujni udari, gaženja)

Takođe je bitno da implementaciju savremenih sistema u elektrotehničkom dijelu prati zapošljavanje visokoobrazovnih kadrova, koji će propratiti implementaciju projekata uz kvalitetnu obuku sa uskim verziranjem za sistemske segmente.

Da se pri realizaciji projekata vodi računa o unifikaciji sistema jer na taj način se stvaraju uslovi za jednu obuku, pojednostavljuje se održavanje, nabavka rezervnih djelova je brža i efikasnija, odziv na otklanjanje kvarova i smetnji je brži, što za sobom povlači uštede, smanjenje broja izvršnog osoblja u održavanju, bezbjedniji I redovan saobraćaj itd.

U cilju realizacije planiranih ciljeva u narednom periodu su već napravljeni prvi koraci:

U junu mjesecu 2021.godine izvršeno je kandidovanje projekata prema WBIF, kako slijedi:

Željeznička Infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica (ŽICG) Predlog projekata po XXVI pozivu za tehničku pomoć (TA) i VI pozivu za investicione grantove (INV)		
r. b.	Naziv projekta	Kratak opis projekta
1.	Nabavka nove računarske mrežne infrastrukture	Nabavka nove računarske mrežne infrastrukture, kao i njegovu implementaciju, koja bi obuhvatila sve relevantne objekte ŽICG (Upravnu zgradu, stanične objekte, radionice, magacine, stanične zgrade u svim gradovima duž pruge) i predvidjela povezivanje optikom do svih krajnjih tačaka, kao i LAN mreže za svaki objekat. Takođe, projektom bi se precizirale i neophodne aktivne upravljive komponente (svičevi i ruteri) kojima bi se upravljalo prenosom podataka. <i>Detaljnije u prilogu „Lokalna računarska mreža u ŽICG“.</i>
2.	Instaliranje sistema za korišćenje solarne energije za stanice Bar i Podgorica	Instaliranje sistema za korišćenje solarne energije za stanice Bar i Podgorica, u sklopu koje bi bila izgrađena i nadstrešnica u stanici Podgorica, kao i korišćenje svih raspoloživih površina za proizvodnju električne energije iz solarnih izvora.
3.	Rekonstrukcija stanice Podgorica,	Rekonstrukcija stanice Podgorica , u dijelu izgradnje podvožnjaka ili nadvožnjaka kojim bi se spojili Bulevar Save Kovačevica i Zmaj Jovina Ulica. Zagradjivanje stanice Podgorica kako bi neovlašćenim licima bilo onemogućeno prisustvo u opasnim djelovima stanice. Dodati više komercijalnih objekata i prostora kako bi stanica ekonomski oživjela. Izgradnja rampi za osobe sa invaliditetima kao i rampi za auta. Nadstrešnice sa ugrađenih solarnim panelima.
4.	Rekonstrukcija pruge Podgorica - Skadar	Rekonstrukcija pruge Podgorica - Skadar.
5.	Osnivanje pogona za proizvodnju betonskih pragova i ostalih betonskih proizvoda	Osnivanje pogona (u sklopu firme) za proizvodnju betonskih pragova i ostalih betonskih proizvoda.
6.	Provlačenje dodatnih optičkih vlakana na pruzi Bar Vrbnica, Podgorica Nikšić i u sklopu elektrifikacije i rekonstrukcije pruge Podgorica - Skadar	Provlačenje dodatnih optičkih vlakana na pruzi Bar Vrbnica, Podgorica Nikšić i u sklopu elektrifikacije i rekonstrukcije pruge Podgorica - Skadar provući dodatna optička vlakna.
7.	Video nadzor na pruzi	Ugradnja video nadzora na pruzi.
8.	Prijedlog Sektora ETP za izradu projekata i radova u sklopu WBIF	1. EVP Bar: Potrebna je demontaža postojećeg, nabavka i ugradnja novog elektrovučnog postrojenja u EVP Bar. 2. EVP Mojkovac: Potrebna je demontaža postojećeg, nabavka i ugradnja novog elektrovučnog postrojenja u EVP Mojkovac. 3. PSN Bratonožići: Potrebna je demontaža postojećeg, nabavka i ugradnja novog postrojenja u PSN Bratonožići. Zbog nepovoljnog položaja postrojenja PSN Bratonožići u saobraćajnom smislu odvijanja elektrovuče, potrebno je budućom projektnom dokumentacijom predvidjeti drugu lokaciju za ovo postrojenje u sklopu ukrsnice Bratonožići.

		4. PSN i PS postrojenja: Potrebna je demontaža starih, nabavka i montaža nova 4 PSN-a (Virpazar, Bratonožići, Kolašin, Bijelo Polje) i 7 PS-ova (Sutomore, Golubovci, Bioči, Lutovo, Kos, Trebaljevo, Mijatovo Kolo) na pruzi Vrbnica - Bar koja će podrazumijevati građevinske radove, energetske dio i daljinsko upravljanje sa centrom daljinskog upravljanja (CDU) u Podgorici koji će objединiti daljinsko upravljanje za prugu Vrbnica - Bar sa postojećim daljinskim upravljanjem za Nikšićku prugu. 5. Predlog za uvođenje optike za rad : pružne dispečerske telefonije, satnog sistema, daljinskog upravljanja i dalekih ŽAT pretplatnika. Između stanica od Bijelog Polja do Bara postavljen je optički kabal sa 72 vlakna završenih na optičkim razdelnicima u željezničkim stanicama, postrojenjima i ukrsnicama, namijenjenih za prenos kako data saobraćaja , tako i za govorne servise, servise prenosa informacija kao i video nadzora. Prenosni sistem može, preko jednog para optičkih vlakana, da poveže željezničke stanice i elektrovučna postrojenja . Može izvršiti povezivanje sledećih sistema: ➤ Sistem centralnog dispečera saobraćaja CDS ➤ Sistem centralnog dispečera elektrovuče CDEv ➤ Pružne telefonske veze ➤ Satni sistem ➤ Sistem daljinskog upravljanja elektrovučnim postrojenjima ➤ Udaljeni telefonski priključci 6. Predlog za uvođenje video nadzora pruge Vrblica – Bar i pruge Nikšić – Podgorica: Sistem video nadzora pruge treba da obezbijedi praćenje odvijanja željezničkog saobraćaja kao i njegovu sigurnost i bezbjednost, posebno na putnim prelazima, mostovima i drugim kritičnim mjestima. Takođe video nadzor stanica, energetske postrojenja i drugih važnih objekata treba da obezbijedi zaštitu od požara kao i od vadalizma.
9.	Predlog projekata građevinskog sektora	1. Rekonstrukcija dijela pruge od Stanice Trebešica do Ukrsnice Lutovo, uključujući i stanične kolosjeke u ukrsnici Lutovo, km 359+252 do km 369+995. - U okviru ovog projekta uključiti radove na gornjem stroju i radove na donjem stroju, odnosno radovi na rekonstrukciji mostova (za koji su urađeni projekti) i rekonstrukciju tunela (za koji su urađeni projekti). Postoje projekti remonta gornjeg stroja, međutim geodezija je neodgovarajuća, u pozivu napomenuti da je obaveza Izvođača radova geodetsko snimanje i preprojektovanje trase pruge na ovom dijelu. - Takođe, obuhvatiti i elektroradove (KM, TT i SS kablove i drugo). 2. Rekonstrukcija dijela pruge od Ukrsnice Bioče do Stanice Podgorica, uključujući i stanične kolosjeke u ukr. Bioče i st. Podgorica Lutovo, km 389+193 do km 405+865. - U okviru ovog projekta uključiti radove na gornjem stroju i radove na donjem stroju, odnosno radovi na rekonstrukciji mostova (za koji su urađeni projekti) i rekonstrukciju tunela (za koji su urađeni projekti). Postoje projekti remonta gornjeg stroja, međutim geodezija je neodgovarajuća, u pozivu napomenuti da je obaveza Izvođača radova geodetsko snimanje i preprojektovanje trase pruge na ovom dijelu. - Takođe, obuhvatiti i elektroradove (KM, TT i SS kablove i drugo). 3. Izvođenje radova na zaštiti prioriternih kosina na dijelu pruge Kos – Trebešica – Lutovo, za koju su urađeni i revidovani lidejni projekti.

		Izvođenje radova po sistemu žutog Fidic-a, gdje Izvođač radi glavne projekte na osnovu revidovanih Idejnih projekata. <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 40%;">KOSINA BROJ:</th> <th style="width: 30%;">DUŽINA KOSINE (m) / POVRŠINA KOSINE (m²)</th> <th style="width: 30%;">LOKALITET</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. km 350+999 - km 351+470</td> <td>366 m / 7.320 m²</td> <td>uk snica Kos</td> </tr> <tr> <td>2. km 359+225</td> <td>30 m / 2.830 m²</td> <td>stanica Trebešica</td> </tr> <tr> <td>3. km 364+570 - km 365+020</td> <td>270 m / 5.410 m²</td> <td>Trebešica - Lutovo</td> </tr> <tr> <td>4. km 368+513 - km 368+683</td> <td>170 m / 3.400 m²</td> <td>Trebešica - Lutovo</td> </tr> <tr> <td>5. km 368+848 - km 368+898</td> <td>50 m / 1.000 m²</td> <td>Trebešica - Lutovo</td> </tr> <tr> <td>6. km 369+100 - km 369+284</td> <td>184 m / 3.680 m²</td> <td>ukrsnica Lutovo</td> </tr> </tbody> </table> 4. Izvođenje radova na zaštiti prioriternih kosina na pruzi Nikšić – Podgorica, za koje su urađeni i revidovani glavni projekti. Izvesti radove na zaštiti kosina, koje su ocijenjene kao nestabilne kosine, sa veoma visokim rizikom i visokim rizikom. Pregledne tabele su u prilogu ovog dopisa. 5. Detaljan pregled propusta na pruzi Vrbnica – Golubovci i izrada projekta sanacije za prioriternu grupu propusta. 6. Detaljan pregled trupa pruge na pruzi Vrbnica – Golubovci i izrada projekta sanacije trupa pruge, na pripritetnim potezima.	KOSINA BROJ:	DUŽINA KOSINE (m) / POVRŠINA KOSINE (m ²)	LOKALITET	1. km 350+999 - km 351+470	366 m / 7.320 m ²	uk snica Kos	2. km 359+225	30 m / 2.830 m ²	stanica Trebešica	3. km 364+570 - km 365+020	270 m / 5.410 m ²	Trebešica - Lutovo	4. km 368+513 - km 368+683	170 m / 3.400 m ²	Trebešica - Lutovo	5. km 368+848 - km 368+898	50 m / 1.000 m ²	Trebešica - Lutovo	6. km 369+100 - km 369+284	184 m / 3.680 m ²	ukrsnica Lutovo
KOSINA BROJ:	DUŽINA KOSINE (m) / POVRŠINA KOSINE (m ²)	LOKALITET																					
1. km 350+999 - km 351+470	366 m / 7.320 m ²	uk snica Kos																					
2. km 359+225	30 m / 2.830 m ²	stanica Trebešica																					
3. km 364+570 - km 365+020	270 m / 5.410 m ²	Trebešica - Lutovo																					
4. km 368+513 - km 368+683	170 m / 3.400 m ²	Trebešica - Lutovo																					
5. km 368+848 - km 368+898	50 m / 1.000 m ²	Trebešica - Lutovo																					
6. km 369+100 - km 369+284	184 m / 3.680 m ²	ukrsnica Lutovo																					

U avgustu mjesecu 2021.godine izvršeno je kandidovanje projekata prema EBRD, kako slijedi:

Redni broj	Naziv projekta	Opis projekta						
1.	Rekonstrukcija dijela pruge od stanice Trebešica do ukrsnice Lutovo, uključujući i stanične kolosjeke u ukrsnici Lutovo, km 359+252 – km 369+995.	Projekat treba da uključi radove na rekonstrukciji donjeg i gornjeg stroja; radovi na rekonstrukciji mostova (za koje su urađeni projekti) i rekonstrukciju tunela (za koje su urađeni projekti).						
2.	Rekonstrukcija dijela pruge od ukrsnice Bioče do stanice Podgorica uključujući i stanične kolosjeke u ukrsnici Bioče i stanici Podgorica.	Projekat treba da uključi radove na rekonstrukciji donjeg i gornjeg stroja; radovi na rekonstrukciji mostova (za koje su urađeni projekti) i rekonstrukciju tunela (za koje su urađeni projekti).						
3.	Projekat rekonstrukcije prioriternih kosina na dijelu pruge Kos-Trebešica-Lutovo.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 40%;">KOSINA BROJ:</th> <th style="width: 30%;">DUŽINA KOSINE (m)/ POVRŠINA KOSINE (m²)</th> <th style="width: 30%;">DIONICA PRUGE/ SLUŽBENA MJESTA</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. km 350+999-km</td> <td>366m/7.320m²</td> <td>ukrsnica Kos</td> </tr> </tbody> </table>	KOSINA BROJ:	DUŽINA KOSINE (m)/ POVRŠINA KOSINE (m ²)	DIONICA PRUGE/ SLUŽBENA MJESTA	1. km 350+999-km	366m/7.320m ²	ukrsnica Kos
KOSINA BROJ:	DUŽINA KOSINE (m)/ POVRŠINA KOSINE (m ²)	DIONICA PRUGE/ SLUŽBENA MJESTA						
1. km 350+999-km	366m/7.320m ²	ukrsnica Kos						

		351+470		
		2. km 359+225	30m/2.830m ²	stanica Trebešica
		3. km 364+570-km 365+020	270m/5.410m ²	Trebešica-Lutovo
		4. km 368+513 km 368+683	170m/3.400m ²	Trebešica-Lutovo
		5. km 368+848-km 368+898	50m/1.000m ²	Trebešica-Lutovo
		6. km 369+100-km 369+284	184m/3.680m ²	Ukrsnica Lutovo
4.	Projekat rekonstrukcije prioriternih kosina na pruzi Nikšić-Podgorica.	U ovom dijelu se isključuju kosine čija su sanacije završene (kosine br.5/2 od 18+770-965, kosine br.5/4, km 20+580-795, kosine br.6/3 i 6/4 km 21+995-22+130, kosine br.7/8 od 27+755-880, kosine br.7/11 od 29+975-km 30+035).		
5.	Izrada Glavnog projekta za potrebe rehabilitacije trupa pruge na prioriternim dionicama na Vrbnica-Golubovci.			
6.	Izrada Glavnog projekta za korišćenje solarne energije radi smanjenja potrošnje električne energije za potrebe službenih objekata ŽICG (zgrade, rasvjeta, grijanje vode, funkcionalna i dekorativna rasvjeta na mostovima i u zoni pružnog pojasa).			
7.	Izgradnja solarnih panela u stanicama Podgorica i Bar sa pratećom opremom potrebnom za proizvodnju distributivnog napona 220VAC, 50Hz za potrebe staničnih zgrada.	Odabrane su pomenute stanice zbog velikog broja sunčanih dana i sati po danu i pogodnog lokaliteta.		
8.	Projekat za sistem građevinskih informacionih tehnologija za trup pruge i pružne objekte.			
9.	Izgradnja elektrovučnog postrojenja EVP Nikšić (sa energetsom i upravljačkom opremom) koje treba u upravljačko-nadzornom aspektu prenosnim putem i predviđenim protokolima uvesti u centar daljinskog upravljanja na SKADI kao sastavni dio upravljačke aplikacije tj, monitoringa na radnim upravljačkim stanicama u centru daljinskog upravljanja (CDU) u Podgorici.	Izgradnja nove namjenske zgrade, visokonaponskih polja u kojima će se implementirati potrebna energetska tehnika i upravljačka (RTU) sa lokalnom upravljačkom skadom. Implementacija optike do stanice Nikšić i povezivanje napojnih vodova na kontaktnu mrežu. Softversko implementiranje upravljačke aplikacije za EVP Nikšić kao sastavnog dijela kompletne upravljačke aplikacije na SKADI u centru daljinskog upravljanja u Podgorici.		
10.	Izgradnja 5 postrojenja za sekcionisanje (PS Mijatovo Kolo, PS Trebaljevo, PS Kos, PS Lutovo, PS Bioče i 3 postrojenja sa neutralnom sekcijom (PSN Bijelo Polje, PSN Kolašin I PSN	Izgradnja novih namjenskih zgrada, u kojima će se implementirati potrebna energetska tehnika i upravljačka (RTU). Povezivanje napojnih vodova postrojenja na kontaktnu mrežu. Softversko implementiranje upravljačke aplikacije za sva pomenuta postrojenja kao sastavnog dijela kompletne upravljačke aplikacije na SKADI u centru daljinskog upravljanja u Podgorici. Implementacija jedinstvenog SKADA		

Bratonožići) sa ugrađenom energetskom i upravljačkom opremom, i sva pomenuta postrojenja predviđenim protokolima preko već postojećeg optičkog puta uvesti na SKADI (objediniti upravljana mjesta sa svih pruga na jednoj SKADI) kao sastavni dio upravljačke aplikacije tj. monitoringa na radnim upravljačkim stanicama u centru daljinskog upravljanja (CDU) u Podgorici.	sistema u centru daljinskog upravljanja u Podgorici koja će u sebi hardverski i softverski objediniti sva upravljana postrojenja na obje pruge (pomenuta i postojeća).

Ono što je važno naglasiti sa aspekta održavanja željezničke infrastrukture je da je potrebno budžetom za svaku narednu godinu planirati mnogo veća sredstva. Poređenja radi kod nas se za održavanje (građevinsko i elektrotehničko) po kilometra pruge na godišnjem nivou izdvaja oko 6.200,00€, u Sloveniji 60.000,00€ a Njemačkoj 100.000,00€.

Sektor za upravljanje i regulisanje saobraćaja vrši organizaciju rada u 22 službena mjesta na mreži pruga u Crnoj Gori, koja regulišu, siguran, bezbjedan i redovan željeznički saobraćaj.

Sektor za upravljanje i regulisanje saobraćaja realizuje svoj rad kroz poslove Službe za operativne poslove, Službe za saobraćajne poslove i Službe za organizaciju rada stanica.

Program rada Sektora za upravljanje i regulisanje saobraćaja direktno je vezan za organizaciju saobraćaja predviđenu redom vožnje tj. zadatak Sektora je da izvrši regulisanje saobraćaja i nadzor nad tehnološkim operacijama na svim vozovima koji će saobraćati na mreži pruga ŽICG.

Poslovi koji su direktno vezani za organizaciju i bezbjednost saobraćaja su:

- planiranje i projektovanje reda vožnje,
- statistička obrada i analize vanrednih događaja,
- odobravanje zatvora pruge, u cilju realizacije tekućeg i investicionog održavanja pruge,
- školovanje izvršnog osoblja i obuka zaposlenih,
- instradacija prevoza naročitih pošiljki i obezbjeđivanje uslova za saobraćaj istih,
- svakodnevno praćenje i analiza izvršenja Reda vožnje,
- obračun realizovanih putničkih i teretnih trasa,
- 24h nadzor nad odvijanjem saobraćaja.

I pored velikog broja investicionih radova na Željezničkoj infrastrukturi, uvećanog obima prevoza, postojećeg stanja pruge i pružnih postrojenja i drugih ograničenja koji utiču na redovitost i sigurnost prevoza na željeznici, zaposleni u Sektoru za upravljanje i regulisanje saobraćaja izvršavaju uredno i bezbjedno odvijanje željezničkog saobraćajana na cijeloj mreži pruga ŽICG.

2.2 IZVJEŠTAJ O RADU

Sektoru za upravljanje i regulisanje saobraćaja svakodnevno na osnovu stvarnih pokazatelja (izvještaja o radu) vrši analize planirane, odnosno realizovane organizacije saobraćaja vozova. Analizom je utvrđeno smanjenje obima prevoza i prihoda, kako u putničkom tako i u teretnom saobraćaju. Smanjenje obima prevoza i prihoda uslovalo je tehničko stanje pruge i pružnih postrojenja. Tehničko stanje pruge zahtijeva uvođenje smanjenja brzina kao preventivne mjere iz bezbjedonosnih razloga čime se smanjuju brzine vozova na djelovima pruge koji to zahtijevaju (dotrajalost infrastrukturnih kapaciteta, investicioni radovi, tekuće održavanje i vremenski uslovi).

Takođe, veliki uticaj na smanjenje obima prevoza ima i stanje EVP-a i SS-uređaja koje zahtijevaju redukovanje saobraćaja, posebno u broju vozova koji se istovremeno mogu naći na pojedinim dionicama. Svi navedeni parametri uzrokuju smanjenje komercijalne brzine, čime se koeficijent eksploatacione brzine smanjuje što utiče na kvalitet prevozne usluge.

Analizom vanrednih događaja, kao jednog od navjažnih pokazatelja stanja bezbjednosti, utvrđeno je da je došlo do povećanja broja vanrednih događaja zbog tehničkog stanja na postrojenjima, uređajima i opremi.

Poznato je da pored doprinosa bezbjednom načinu regulisanja saobraćaja, SS-uređaji u velikoj mjeri doprinose povećanju propusne moći pruga i stanica kao i povećanju produktivnosti rada.

Stanje uređaja i opreme je takvo da zbog nedostatka rezervnih djelova i neadekvatnog održavanja, dolazi do otkaza komponenti uređaja, čime se odgovornost sa uređaja prenosi na ljudski faktor a što utiče na bezbjednost i redovitost saobraćaja. Iz tog razloga radi povećanja bezbjednosti saobraćaja postavljen zadatak da se čovjek, zbog nepouzdanosti, koja proističe iz njegove podložnosti raznim subjektivnim i objektivnim uticajima, ukloni iz tehnološkog procesa obezbjeđenja saobraćaja svuda gdje je to moguće izvesti, kao i na mjestima gdje bi mogao biti direktno ugrožen u toku rada na regulisanju saobraćaja.

Po svom opsegu i kompleksnosti poslova koji se obavljaju u Sektoru za upravljanje i regulisanje saobraćaja, radnici koji neposredno učestvuju u vršenju željezničkog saobraćaja (otpravnici vozova) moraju ispunjavati zdravstvene uslove, u skladu sa poslovima koje obavljaju, koji se svake godine provjeravaju na redovnim i vanrednim ljekarskim pregledima.

Starosna struktura i profesionalna oboljenja, u većini slučajeva su uzrok gubitka potrebne zdravstvene grupe. Gubitkom zdravstvene grupe zaposlenih javljaju se poteškoće u organizaciji procesa rada, iz razloga što se:

- zaposleni, na osnovu preostale zdravstvene sposobnosti, ne mogu angažovati u Sektoru jer shodno važećoj sistematizaciji ne postoje adekvatna radna mjesta.
- procedura prijema novog zaposlenog u najboljem slučaju traje 30 dana, a ukoliko na birou rada nema takvog radnog zanimanja, onda procedura traje 8 i više mjeseci.

Kao rezultat navedenog dolazi do prekovremenog rada i nemogućnosti korišćenja godišnjih odmora na pojedinim radnim mjestima, što nepovoljno utiče na organizaciju i produktivnost rada sektora.

S ciljem prevazilaženja ovog problema, Sektor za upravljanje i regulisanje saobraćaja permanentno prati potrebe za novim kadrovima, te blagovremeno preduzima aktivnosti na njihovom stručnom osposobljavanju, vodeći računa da tehnološki progres u bliskoj budućnosti ne dovede do viška zaposlenih.

I pored svih poteškoća, Sektor za upravljanje i regulisanje saobraćaja je održao planiranu organizaciju procesa rada u službenim mjestima .

2.3 REALIZOVANI CILJEVI I SMJERNICE

Opšteprihvaćena činjenica je da je bezbjednost željezničkog saobraćaja u odnosu na druge vidove saobraćaja na visokom nivou. Međutim u uslovima otvaranja transportnog tržišta i restrukturiranja Željeznica Crne Gore, otvarali su se novi rizici. U takvim uslovima neophodno je bilo zadržati postojeći nivo bezbjednosti sa ciljem daljeg razvoja i unapređenja istog. Iz tog razloga, a shodno Zakonu o bezbjednosti, organizaciji i

efikasnosti željezničkog prevoza, ŽICG donosi i usvaja Politiku bezbjednosti kao jedan od osnovnih elemenata SUB.

Poštujući principe i načela usvojene Politike bezbjednosti pristupilo se uspostavljanju SUB, koji omogućava kontrolu pravilne primjene procesa i procedura, efikasnosti i djelotvornosti mjera kontrole rizika i ostvarivanje bezbjednosnih ciljeva u praksi.

Pridržavajući se datih načela i principa Sektor za upravljanje i regulisanje saobraćaja je:

- inicirao i izradio Uputstvo o postupcima za slučaj vanrednih događaja,
- implementirani novi elektronski uređaji ESA - 11 na TK pruži Nikšić – Podgorica, što je zahtijevalo novi način organizacije poslova vršenja željezničkog saobraćaja. Iz tog razloga Sektor za upravljanje i regulisanje saobraćaja je izradio Uputstvo za vršenje saobraćajne službe na TK pruži Nikšić – Podgorica. Na navedeno Uputstvo je saglasnost dala Direkcija za željeznice, nakon čega je počela primjena istog. Shodno potrebama izvršena je obuka i osposobljavanje zaposlenih za rad na TK - uređajima u skladu sa TK-Uputstvom, koje je dostavljeno i operaterima radi upoznavanja i obuke svojeg zainteresovanog osoblja.
- Izvršena je obuka i osposobljavanje izvršnog osoblja za rukovanje stabilnim postrojenjima elektro-vuče i zaštitnim sredstvima i izdate dozvole za rukovanje u skladu sa važećim propisom.
- prateći investicione radove na rekonstrukciji i tekućem održavanju pruge, pružnih postojenja i objekata, i u zavisnosti od obima i vrste radova, planira i sprovodi organizaciju saobraćaja i mjere bezbjednosti (uputstvo o izvođenju radova) sa ciljem održivosti planiranog reda vožnje, bezbjednosti saobraćaja i predviđenog roka završetka radova,
- Implementira i u praksi realizuje poslove na objavljivanju i primjeni Izjave o mreži i Ugovora o pristupanju željezničkoj infrastrukturi, u skladu sa Zakonom o željeznici.
- implementirani novi elektronski uređaji ESA - 44 u st. Podgorica, što je zahtijevalo izradu Uputstva za rukovanje uređajem kao i izradu novog Kataloga simbola i komandi.

2.4 PLANIRANI CILJEVI

Sektor za upravljanje i regulisanje saobraćaja je posebnu pažnju posvetio promjenama koje su nastale kao rezultat pregovaračkog procesa integracija EU i tehničko-tehnološkog progresu.

➤ *Vizija*

U svim saobraćajnim sistemima pa i u željezničkom saobraćaju teži se povećanju brzine, bezbjednosti, redovnosti i ekonomičnosti odnosno teži se da saobraćaj bude efikasan i racionalan. Efikasnost saobraćaja se ogleda kroz brzinu prevoza i skraćenje rokova isporuke.

➤ **Misija**

ŽICG će nadalje težiti daljoj modernizaciji infrastrukture sa ciljem postizanja interoperabilnosti sa infrastrukturom susjednih željezničkih uprava. Pruga drž.gr B.Polje – Bar prepoznata je u SEETO mreži kao Ruta-4 koja povezuje Crnu Goru preko Beograda sa evropskom željezničkom mrežom. Osim toga povezuje Luku Bar sa privredom Srbije i centralne evrope, odnosno sa lukama na Dunavu. S obzirom na značaj pruge Crna Gora je pristupila remontu pruge od Bijelog Polja prema Baru, dok su ulaganja od strane Republike Srbije neznatna. Iz tog razloga bilo bi neophodno da nadležno ministarstvo inicira, preko privrednih komora Crne Gore i Srbije, inteziviranje radova i ulaganje na ovu prugu nakon čega bi ista mogla imati rang Koridora

Modernizacija pruge Beograd – Bar bi podstakla dalju modernizaciju pruge Podgorica – Tuzi drž.gr. - Albanija.

Planirani ciljevi razvoja:

- nastaviti sa rekonstrukcijom pruge Bijelo Polje – Bar čime bi se smanjili troškovi održavanja i poboljšala usluga ŽICG kroz uspostavljanje projektovanih brzina,
- sa prevoznicima posvetiti veću pažnju jačanju intermodalnog sistema transporta gdje bi se, kroz bolju primjenu saobraćajne politike, vršilo usmjeravanje zahtjeva za transportom na granu saobraćaja koja je najprihvatljivija ne samo sa ekonomske već i sa ekološke strane,
- povećati nivo bezbjednosti i sigurnosti željezničkog saobraćaja
- intezivirati i uspostaviti bolju komunikaciju željezničkog osoblja i državnih organa na graničnim prelazima i u tom pravcu uraditi protokole o međugraničnoj saradnji čime bi se ista unaprijedil
- unaprijediti tekuće održavanje infrastrukturnih kapaciteta,
- pristupiti daljoj implementaciji elektronskih uređaja, video nadzora, tehnike nadzora praćenja stanja pruge, automatske detekcije i daljinskog upravljanja

3. SEKTOR ZA INVESTICIJE I STRANA ULAGANJA

Željeznička infrastruktura Crne Gore pored sredstava iz Budžeta Crne Gore koristi finansijska i donatorska sredstva (kreditni međunarodnih finansijskih institucija EIB, EBRD, sredstva predpristupne podrške EU – IPA i mehanizme za finansiranje infrastrukturnih projekata podsredstvom zapadno - balkanskog investicionog okvira WBIF), da bi implementirala projekte izgradnje, modernizacije, rekonstrukcije i održavanja željezničke infrastrukture ili ostvarila nabavku novih vozni sredstava – željezničke mehanizacije.

Na osnovu analize postojećeg stanja infrastrukture izradjuju se planovi i predlozi za investiranje u različite segmente kompleksnog sistema željezničke infrastrukture. Sektor za investicije i strana ulaganja kao organizaciona cijelina ŽICG AD Podgorica vrši implementaciju projekata, sprovođenje tenderskih procedura, zaključivanje ugovora, praćenje realizacije projekata.

Izveštaj za prethodni period

Sektor za investicije i strana ulaganja je pratio u prethodnom periodu fizičku i finansijsku realizaciju na ukupno 32 aktivna gradilišta od kojih 8 na tunelima, 19 na betonskim mostovima i 5 gradilišta na 6 kosina.

Na pomenutim gradilištima izvode se radovi na sledećim projekatima:

- Rehabilitacija 4 tunela, LOT#1, na željezničkoj pruzi "Vrbnica - Bar" u Crnoj Gori,
- Rehabilitacija 4 tunela, LOT#2, na željezničkoj pruzi "Vrbnica - Bar" u Crnoj Gori,
- Rehabilitacija 6 armirano- betonskih mostova na željezničkoj pruzi Vrbnica – Bar,
- Sanacija 13 armirano-betonskih mostova na željezničkoj pruzi Vrbnica – Bar,
- Mjere zaštite kosina na pruzi Nikšić-Podgorica (6 kosina na 5 gradilišta)

Do kraja 2021.godine plan je da se na projektima Rehabilitacija 6 armirano- betonskih mostova na željezničkoj pruzi Vrbnica – Bar i Mjere zaštite kosina na pruzi Nikšić-Podgorica (6 kosina na 5 gradilišta) završe sve aktivnosti, a na ostalim se očekuje nastavak aktivnosti prema dostavljenim dinamičkim planovima.

Rehabilitacija 4 tunela, LOT#1, na željezničkoj pruzi "Vrbnica - Bar" u Crnoj Gori

Radovi su otpočeli 12.11.2020. Rok za završetak je 12.07.2022.god. Finansiranje se vrši iz kreditorske institucije – Evropska Investicione Banke (EIB). Fizička realizacija koja je ostvarena do sada je u iznosu od 25%, a finansijska u iznosu od 39,6%.

Ciljevi ovog projekta su: Sprječavanje ubrzanog propadanja betona od dejstva vode i leda, osiguranje stabilnosti konstrukcije od padanja pojedinih dijelova na kolosjek, kao i sprječavanje poremećaja ili prekida u odvijanju saobraćaja.

Od 01.03.-01.09.2021.godine fizička realizacija je 17%, a finansijska 14%.

Napomena: Na sastanku predstavnika Investitora, Nadzora i Izvodjača radova EuroAsfalt –Sarajevo, održanog dana 14.09.2021, konstatovani su problemi u vezi sa dinamikom odvijanja radova na projektu i s tim u vezi potencijalnog rizika da projekat ne bude završen u predvidjenom roku. Nadzor je u obavezi da s tim u vezi ponovo upozori Izvodjača (iako im je upozorenje slano više puta od 26.05.2021 god.). Na sastanku je

pomenuta i mogućnost raskida Ugovora u slučaju da Izvodjač radova ne postupi po instrukcijama Nadzora.

Rehabilitacija 4 tunela, LOT#2, na željezničkoj pruzi "Vrbnica - Bar" u Crnoj Gori

Radovi na izvođenju su otpočeli 02.12.2020. Rok za završetak je 02.08.2022. Finansiranje se vrši iz kreditorske institucije – Evropska Investicione Banke (EIB). Fizička realizacija koja je ostvarena do sada je u iznosu od 22,75%, a finansijska u iznosu od 32,15%.

Ciljevi ovog projekta su: Sprječavanje brzog propadanja betona od dejstva vode i leda, osiguranje stabilnosti konstrukcije od pada pojedinih dijelova na kolosjek, kao i sprječavanje poremećaja ili prekida u odvijanju saobraćaja.

Od 01.03.-01.09.2021.godine fizička realizacija je 20,75%, a finansijska 12,15%.

Rehabilitacija 6 armirano- betonskih mostova na željezničkoj pruzi Vrbnica – Bar

Izvođenje radova je otpočelo 03.10.2019.god. i svi ugovoreni radovi su završeni. Očekuje se da komisija za tehnički pregled dostavi izvještaj u septembru mjesecu. Finansiranje se vrši iz kreditorske institucije – Evropska Investicione Banke (EIB).

Fizička realizacija koja je ostvarena do sada je u iznosu od 100%, a finansijska 95,39%.

Ciljevi ovog projekta su: sanacija oštećenja i drugih nedostataka koji utiču na trajnost i funkcionalnost konstrukcije mostova.

Od predstavnika Nadzora smo obaviješteni da se očekuje Izvještaj Komisije za tehnički prijem u vezi sa ovim projektom.

Od 01.03.-01.09.2021.godine fizička realizacija je 15%, a finansijska 11,37%.

Sanacija 13 armirano-betonskih mostova na željezničkoj pruzi Vrbnica – Bar

Radovi su otpočeli 08.11.2020. Rok za završetak radova je 08.11.2022. Finansiranje se vrši iz kreditorske institucije – Evropska Investicione Banke (EIB). Fizička realizacija koja je ostvarena do sada je u iznosu od 20%, a finansijska u iznosu od 16,45%.

Ciljevi ovog projekta su: sanacija oštećenja i drugih nedostataka koji utiču na trajnost i funkcionalnost konstrukcije mostova.

Od 01.03.-01.09.2021.godine fizička realizacija je 16%, a finansijska 6,45%.

Mjere zaštite kosina na pruzi Nikšić-Podgorica (6 kosina na 5 gradilišta).

Radovi su otpočeli 01.09.2020. Rok za završetak radova je 12 mjeseci. Finansiranje se vrši iz kreditorske institucije – Evropske Banke za Rekonstrukciju i Razvoj (EBRD). U toku je otklanjanje primjedbi koje je dostavio Nadzor u prvoj polovini avgusta. Rok za otklanjanje nedostataka je do kraja septembra mjeseca.

Do 01.09.2021.godine fizička realizacija je 100%, a finansijska 56 %.

Ciljevi ovog projekta su:

Svrha projekta je podizanje nivoa bezbjednosti odvijanja željezničkog saobraćaja kroz sanaciju kritičnih djelova pruge (rehabilitacija padina i kosina uz izgradnju zaštitnih galerija)

U junu mjesecu 2021.godine izvršeno je kandidovanje projekata prema WBIF.

U avgustu mjesecu 2021.godine izvršeno je kandidovanje projekata prema EBRD.

Navedeni projekti su objedinjeni u saradnji sa svim organizacionim cijelinama ovog Društva.

Sektor za investicije i strana ulaganja planira da nastavi praćenje realizacije aktuelnih projekata i da nakon odobrenja kandidovanih projekata sprovede tenderske procedure nabavke, sklapanja ugovora i praćenja fizičke i finansijske realizacije na tim projektima.

Imajući u vidu da teče garantni rok za otklanjanje nedostataka na projektima Rehabilitacija 5 prethodno napregnutih armirano-betonskih mostova (garantni period ističe 5. januara 2022.godine) i projekat Rehabilitacija tunela 206 na pruzi Vrbnica-Bar (garantni period za otklanjanje nedostataka ističe 26.12.2021.godine).

Nadzor na ovom projektu je bio IRD Engineering. U Izveštaju koji je pomenuti Nadzor dostavio ŽICG-u Julu 2021 se navodi da je nakon izvršenog obilaska i pregleda lokacije radova – tunela 206 konstatovano intenzivno vlaženje i slivanje vode kroz saniranu oblogu tunela, što ukazuje da nisu ispunjeni ciljevi zbog kojih je ovaj projekat i kandidovan.

Potencijalne/planirane investicije u narednom periodu

R b.	Naziv projekta	Procijenjena vrijednost (euro)
1.	Zamjena signalno-sigurnosnih uređaja na pruzi "Vrbnica-Bar" (Seksija sjever: 11 željezničkih stanica; seksija jug: centralizovana telekomanda saobraćaja u Podgorici i 5 željezničkih stanica)	65 m
2.	Rehabilitacija klizišta Ratac	3 m
3.	Rehabilitacije seksija Trebešica-Lutovo i Bioče-Podgorica	32.4m
4.	Elektro napajanje i video nadzor na pruzi "Vrbnica-Bar"	-
5.	Rehabilitacija seksije Golubovci-Bar na pruzi "Vrbnica-Bar" (Željeznička ruta 4)	-

6.	Rehabilitacija pruge Podgorica - granica sa Albanijom (Modernizacija željezničke rute 2)	-
7.	Rehabilitacija tunela Bar-Vrbnica - Komponenta 2/3	
8.	Rehabilitacija betonskih mostova	
	Rehabilitacija čeličnih mostova	

Pregled projekata koji su do sada realizovani ili se sprovode uz donacije i kredite EIB-a

EIB je podržao tehničku pomoć koja se finansirala iz WBIF sredstava za izradu glavnog projekta za rehabilitaciju betonskih mostova (WB10-MNE-TRA-01 i WB14-MNE-TRA-01). Ovi projekti su završeni. EIB je podržao i tehničku pomoć koja se finansira iz WBIF sredstava za izradu glavnog projekta za rekonstrukciju tunela (WB13-MNE-TRA-01), izradu glavnog projekta za zamjenu signalno-sigurnosnih uređaja u stanicama na dionici Podgorica-Bar (WB16-MNE-TRA-01), izradu glavnog projekta za zamjenu signalno-sigurnosnih uređaja u 11 stanica na dionici Podgorica-Vrbnica (WB17-MNE-TRA-01) i rehabilitaciju klizišta Ratac. Na ovom projektu do kraja godine treba da se završi projektovanje tunela i klizišta Ratac. EIB je takođe podržao i projekat WB24-MNE-TRA-01 koji se odnosi na pripremu Studije izvodljivosti, Idejnog projekta i tenderske dokumentacije za sistem elektro napajanja i video nadzora. WB-IG00-MNE-TRA-01: projekat je obuhvatio kredit EIB-a od 20.000.000 EUR i donaciju WBIF od 20.000.000 EUR. U okviru ovog projekta završena je zamjena signalno-sigurnosnog uređaja u stanici Podgorica, rehabilitacija kosina, rehabilitacija 24 betonska mosta i rehabilitacija 8 tunela. WB-IG03-MNE-TRA-02 Projekat koji je trebalo da finansira KfW i koji se odnosi na dionicu Lutovo-Bratonožići-Bioče i rekonstrukciju čeličnih mostova. U toku su pregovori sa KfW-om da EIB preuzme ovo finansiranje. WB-IG05-MNE-TRA-01: Projekat obuhvata finansiranje 10 čeličnih mostova i 8 tunela. Projekat finansira EIB sa kreditom od 18 miliona EUR i WBIF sa donacijom od 17 miliona EUR

U junu mjesecu 2021.godine izvršeno je kandidovanje projekata prema WBIF, kako slijedi:

Željeznička Infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica (ŽICG) Predlog projekata po XXVI pozivu za tehničku pomoć (TA) i VI pozivu za investicione grantove (INV)		
r.b	Naziv projekta	Kratak opis projekta
1.	Nabavka nove računarske mrežne infrastrukture	Nabavka nove računarske mrežne infrastrukture, kao i njegovu implementaciju, koja bi obuhvatila sve relevantne objekte ŽICG (Upravnu zgradu, stanične objekte, radionice, magacine, stanične zgrade u svim gradovima duž pruge) i predvidjela povezivanje optikom do svih krajnjih tačaka, kao i LAN mreže za

		svaki objekat. Takođe, projektom bi se precizirale i neophodne aktivne upravljive komponente (svičevi i ruteri) kojima bi se upravljalo prenosom podataka. <i>Detaljnije u prilogu „Lokalna računarska mreža u ŽICG“.</i>
2.	Instaliranje sistema za korišćenje solarne energije za stanice Bar i Podgorica	Instaliranje sistema za korišćenje solarne energije za stanice Bar i Podgorica, u sklopu koje bi bila izgrađena i nadstrešnica u stanici Podgorica, kao i korišćenje svih raspoloživih površina za proizvodnju električne energije iz solarnih izvora.
3.	Rekonstrukcija stanice Podgorica,	Rekonstrukcija stanice Podgorica, u dijelu izgradnje podvožnjaka ili nadvožnjaka kojim bi se spojili Bulevar Save Kovačevica i Zmaj Jovina Ulica. Zagradjivanje stanice Podgorica kako bi neovlašćenim licima bilo onemogućeno prisustvo u opasnim djelovima stanice. Dodati više komercijalnih objekata i prostora kako bi stanica ekonomski oživjela. Izgradnja rampi za osobe sa invaliditetima kao i rampi za auta. Nadstrešnice sa ugrađenih solarnim panelima.
4.	Rekonstrukcija pruge Podgorica - Skadar	Rekonstrukcija pruge Podgorica - Skadar.
5.	Osnivanje pogona za proizvodnju betonskih pragova i ostalih betonskih proizvoda	Osnivanje pogona (u sklopu firme) za proizvodnju betonskih pragova i ostalih betonskih proizvoda.
6.	Provlačenje dodatnih optičkih vlakana na pruzi Bar Vrbnica, Podgorica Nikšić i u sklopu elektrifikacije i rekonstrukcije pruge Podgorica - Skadar	Provlačenje dodatnih optičkih vlakana na pruzi Bar Vrbnica, Podgorica Nikšić i u sklopu elektrifikacije i rekonstrukcije pruge Podgorica - Skadar provući dodatna optička vlakna.
7.	Video nadzor na pruzi	Ugradnja video nadzora na pruzi.
8.	Prijedlog Sektora ETP za izradu projekata i radova u sklopu WBIF	Predlog za uvođenje optike za rad : pružne dispečerske telefonije, satnog sistema, daljinskog upravljanja i dalekih ŽAT pretplatnika. Između stanica od Bijelog Polja do Bara postavljen je optički kabal sa 72 vlakna završenih na optičkim razdelnicima u željezničkim stanicama, postrojenjima i ukrsnicama, namijenjenih za prenos kako <i>data</i> saobraćaja , tako i za govorne servise, servise prenosa informacija kao i video nadzora. Prenosni sistem može, preko jednog para optičkih vlakana, da

		poveže željezničke stanice i elektrovučna postrojenja . Može izvršiti povezivanje sledećih sistema: ➤ Sistem centralnog dispečera saobraćaja CDS ➤ Sistem centralnog dispečera elektrovuče CDEv ➤ Pružne telefonske veze ➤ Satni sistem ➤ Sistem daljinskog upravljanja elektrovučnim postrojenjima ➤ Udaljeni telefonski priključci 6. Predlog za uvođenje video nadzora pruge Vrblica – Bar i pruge Nikšić – Podgorica: Sistem video nadzora pruge treba da obezbijedi praćenje odvijanja željezničkog saobraćaja kao i njegovu sigurnost i bezbjednost, posebno na putnim prelazima, mostovima i drugim kritičnim mjestima. Takođe video nadzor stanica, energetske postrojenja i drugih važnih objekata treba da obezbijedi zaštitu od požara kao i od vandalizma. 7. Predlog za rekonstrukciju i modernizaciju elektrovučnih postrojenja EVP, PS,PSN
9.	Predlog projekata građevinskog sektora	7. Rekonstrukcija dijela pruge od Stanice Trebešica do Ukrsnice Lutovo, uključujući i stanične kolosjeke u ukrsnici Lutovo, km 359+252 do km 369+995. - U okviru ovog projekta uključiti radove na gornjem stroju i radove na donjem stroju, odnosno radovi na rekonstrukciji mostova (za koji su urađeni projekti) i rekonstrukciju tunela (za koji su urađeni projekti). Postoje projekti remonta gornjeg stroja, međutim geodezija je neodgovarajuća, u pozivu napomenuti da je obaveza Izvođača radova geodetsko snimanje i preprojektovanje trase pruge na ovom dijelu. - Takođe, obuhvatiti i elektroradove (KM, TT i SS kablove i drugo). 8. Rekonstrukcija dijela pruge od Ukrsnice Bioče do Stanice Podgorica, uključujući i stanične kolosjeke u ukr. Bioče i st. Podgorica Lutovo, km 389+193 do km 405+865. - U okviru ovog projekta uključiti radove na gornjem stroju i radove na donjem stroju, odnosno radovi na rekonstrukciji mostova (za koji su urađeni projekti) i rekonstrukciju tunela (za koji su urađeni projekti). Postoje projekti remonta gornjeg stroja, međutim geodezija je neodgovarajuća, u pozivu napomenuti da je obaveza Izvođača radova geodetsko snimanje i preprojektovanje trase pruge na ovom dijelu. - Takođe, obuhvatiti i elektroradove (KM, TT i SS kablove i drugo).

		9. Izvođenje radova na zaštiti prioriternih kosina na dijelu pruge Kos – Trebešica – Lutovo, za koju su urađeni i revidovani Idejni projekti. Izvođenje radova po sistemu žutog Fidic-a, gdje Izvođač radi glavne projekte na osnovu revidovanih Idejnih projekata. <table border="1" data-bbox="496 483 1337 1081"> <thead> <tr> <th data-bbox="496 483 858 633">KOSINA BROJ:</th> <th data-bbox="858 483 1086 633">DUŽINA KOSINE (m) / POVRŠINA KOSINE (m²)</th> <th data-bbox="1086 483 1337 633">LOKALITET</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="496 633 858 707">1. km 350+999 - km 351+470</td> <td data-bbox="858 633 1086 707">366 m / 7.320 m²</td> <td data-bbox="1086 633 1337 707">ukrsnica Kos</td> </tr> <tr> <td data-bbox="496 707 858 781">2. km 359+225</td> <td data-bbox="858 707 1086 781">30 m / 2.830 m²</td> <td data-bbox="1086 707 1337 781">stanica Trebešica</td> </tr> <tr> <td data-bbox="496 781 858 855">3. km 364+570 - km 365+020</td> <td data-bbox="858 781 1086 855">270 m / 5.410 m²</td> <td data-bbox="1086 781 1337 855">Trebešica - Lutovo</td> </tr> <tr> <td data-bbox="496 855 858 929">4. km 368+513 - km 368+683</td> <td data-bbox="858 855 1086 929">170 m / 3.400 m²</td> <td data-bbox="1086 855 1337 929">Trebešica - Lutovo</td> </tr> <tr> <td data-bbox="496 929 858 1003">5. km 368+848 - km 368+898</td> <td data-bbox="858 929 1086 1003">50 m / 1.000 m²</td> <td data-bbox="1086 929 1337 1003">Trebešica - Lutovo</td> </tr> <tr> <td data-bbox="496 1003 858 1081">6. km 369+100 - km 369+284</td> <td data-bbox="858 1003 1086 1081">184 m / 3.680 m²</td> <td data-bbox="1086 1003 1337 1081">ukrsnica Lutovo</td> </tr> </tbody> </table> 10. Izvođenje radova na zaštiti prioriternih kosina na pruzi Nikšić – Podgorica, za koje su urađeni i revidovani glavni projekti. Izvesti radove na zaštiti kosina, koje su ocijenjene kao nestabilne kosine, sa veoma visokim rizikom i visokim rizikom. Pregledne tabele su u prilogu ovog dopisa. 11. Detaljan pregled propusta na pruzi Vrbnica – Golubovci i izrada projekta sancije za prioriternu grupu propusta. 12. Detaljan pregled trupa pruge na pruzi Vrbnica – Golubovci i izrada projekta sanacije trupa pruge, na prikritnim potezima.	KOSINA BROJ:	DUŽINA KOSINE (m) / POVRŠINA KOSINE (m ²)	LOKALITET	1. km 350+999 - km 351+470	366 m / 7.320 m ²	ukrsnica Kos	2. km 359+225	30 m / 2.830 m ²	stanica Trebešica	3. km 364+570 - km 365+020	270 m / 5.410 m ²	Trebešica - Lutovo	4. km 368+513 - km 368+683	170 m / 3.400 m ²	Trebešica - Lutovo	5. km 368+848 - km 368+898	50 m / 1.000 m ²	Trebešica - Lutovo	6. km 369+100 - km 369+284	184 m / 3.680 m ²	ukrsnica Lutovo
KOSINA BROJ:	DUŽINA KOSINE (m) / POVRŠINA KOSINE (m ²)	LOKALITET																					
1. km 350+999 - km 351+470	366 m / 7.320 m ²	ukrsnica Kos																					
2. km 359+225	30 m / 2.830 m ²	stanica Trebešica																					
3. km 364+570 - km 365+020	270 m / 5.410 m ²	Trebešica - Lutovo																					
4. km 368+513 - km 368+683	170 m / 3.400 m ²	Trebešica - Lutovo																					
5. km 368+848 - km 368+898	50 m / 1.000 m ²	Trebešica - Lutovo																					
6. km 369+100 - km 369+284	184 m / 3.680 m ²	ukrsnica Lutovo																					

U avgustu mjesecu 2021. godine izvršeno je kandidovanje projekata prema EBRD, kako slijedi:

Redni broj	Naziv projekta	Opis projekta
1.	Rekonstrukcija dijela pruge od stanice Trebešica do ukrsnice Lutovo, uključujući i stanične kolosjeka u ukrsnici Lutovo, km	Projekat treba da uključi radove na rekonstrukciji donjeg i gornjeg stroja; radovi na rekonstrukciji mostova (za koje su urađeni projekti) i rekonstrukciju tunela (za koje su urađeni projekti).

	359+252 – km 369+995.																						
2.	Rekonstrukcija dijela pruge od ukrsnice Bioče do stanice Podgorica uključujući i stanične kolosjeka u ukrsnici Bioče i stanici Podgorica.	Projekat treba da uključi radove na rekonstrukciji donjeg i gornjeg stroja; radovi na rekonstrukciji mostova (za koje su urađeni projekti) i rekonstrukciju tunela (za koje su urađeni projekti).																					
3.	Projekat rekonstrukcije prioriternih kosina na dijelu pruge Kos-Trebešica-Lutovo.	<table border="1"><thead><tr><th>KOSINA BROJ:</th><th>DUŽINA KOSINE (m)/ POVRŠINA KOSINE (m²)</th><th>DIONICA PRUGE/ SLUŽBENA MJESTA</th></tr></thead><tbody><tr><td>1. km 350+999-km 351+470</td><td>366m/7.320m²</td><td>ukrsnica Kos</td></tr><tr><td>2. km 359+225</td><td>30m/2.830m²</td><td>stanica Trebešica</td></tr><tr><td>3. km 364+570-km 365+020</td><td>270m/5.410m²</td><td>Trebešica-Lutovo</td></tr><tr><td>4. km 368+513-km 368+683</td><td>170m/3.400m²</td><td>Trebešica-Lutovo</td></tr><tr><td>5. km 368+848-km 368+898</td><td>50m/1.000m²</td><td>Trebešica-Lutovo</td></tr><tr><td>6. km 369+100-km 369+284</td><td>184m/3.680m²</td><td>Ukrsnica Lutovo</td></tr></tbody></table>	KOSINA BROJ:	DUŽINA KOSINE (m)/ POVRŠINA KOSINE (m ²)	DIONICA PRUGE/ SLUŽBENA MJESTA	1. km 350+999-km 351+470	366m/7.320m ²	ukrsnica Kos	2. km 359+225	30m/2.830m ²	stanica Trebešica	3. km 364+570-km 365+020	270m/5.410m ²	Trebešica-Lutovo	4. km 368+513-km 368+683	170m/3.400m ²	Trebešica-Lutovo	5. km 368+848-km 368+898	50m/1.000m ²	Trebešica-Lutovo	6. km 369+100-km 369+284	184m/3.680m ²	Ukrsnica Lutovo
KOSINA BROJ:	DUŽINA KOSINE (m)/ POVRŠINA KOSINE (m ²)	DIONICA PRUGE/ SLUŽBENA MJESTA																					
1. km 350+999-km 351+470	366m/7.320m ²	ukrsnica Kos																					
2. km 359+225	30m/2.830m ²	stanica Trebešica																					
3. km 364+570-km 365+020	270m/5.410m ²	Trebešica-Lutovo																					
4. km 368+513-km 368+683	170m/3.400m ²	Trebešica-Lutovo																					
5. km 368+848-km 368+898	50m/1.000m ²	Trebešica-Lutovo																					
6. km 369+100-km 369+284	184m/3.680m ²	Ukrsnica Lutovo																					
4.	Projekat rekonstrukcije prioriternih kosina na pruzi Nikšić-Podgorica.	U ovom dijelu se isključuju kosine čija su sanacije završene (kosine br.5/2 od 18+770-965, kosine br.5/4, km 20+580-795, kosine br.6/3 i 6/4 km 21+995-22+130, kosine br.7/8 od 27+755-880, kosine br.7/11 od 29+975-km 30+035) .																					
5.	Izrada Glavnog projekta za potrebe rehabilitacije trupa pruge na prioriternim dionicama na Vrbnica-Golubovci.																						
6.	Izrada Glavnog projekta za korišćenje solarne energije radi smanjenja potrošnje električne energije za potrebe službenih objekata ŽICG (zgrade, rasvjeta, grijanje vode, funkcionalna i dekorativna rasvjeta																						

	na mostovima i u zoni pružnog pojasa).	
7.	Izgradnja solarnih panela u stanicama Podgorica i Bar sa pratećom opremom potrebnom za proizvodnju distributivnog napona 220VAC, 50Hz za potrebe staničnih zgrada.	Odabrane su pomenute stanice zbog velikog broja sunčanih dana i sati po danu i pogodnog lokaliteta.
8.	Projekat za sistem građevinskih informacionih tehnologija za trup pruge i pružne objekte.	
9.	Izgradnja elektrovučnog postrojenja EVP Nikšić (sa energetsom i upravljačkom opremom) koje treba u upravljačko-nadzornom aspektu prenosnim putem i predviđenim protokolima uvesti u centar daljinskog upravljanja na SKADI kao sastavni dio upravljačke aplikacije tj, monitoringa na radnim upravljačkim stanicama u centru daljinskog upravljanja (CDU) u Podgorici.	Izgradnja nove namjenske zgrade, visokonaponskih polja u kojima će se implementirati potrebna energetska tehnika i upravljačka (RTU) sa lokalnom upravljačkom skadom. Implementacija optike do stanice Nikšić i povezivanje napojnih vodova na kontaktnu mrežu. Softversko implementiranje upravljačke aplikacije za EVP Nikšić kao sastavnog dijela kompletne upravljačke aplikacije na SKADI u centru daljinskog upravljanja u Podgorici.
10.	Izgradnja 5 postrojenja za sekcionisanje (PS Mijatovo Kolo, PS Trebaljevo, PS Kos, PS Lutovo, PS Bioče i 3 postrojenja sa neutralnom sekcijom (PSN Bijelo Polje, PSN Kolašin I PSN Bratonožići) sa ugrađenom	Izgradnja novih namjenskih zgrada, u kojima će se implementirati potrebna energetska tehnika i upravljačka (RTU). Povezivanje napojnih vodova postrojenja na kontaktnu mrežu. Softversko implementiranje upravljačke aplikacije za sva pomenuta postrojenja kao sastavnog dijela kompletne upravljačke aplikacije na SKADI u centru daljinskog upravljanja u Podgorici. Implementacija jedinstvenog SKADA sistema u centru daljinskog upravljanja u Podgorici koja će u sebi hardverski i softverski objediniti sva upravljana postrojenja na obje pruge (pomenuta i postojeća).

energetskom i upravljačkom opremom, i sva pomenuta postrojenja predviđenim protokolima preko već postojećeg optičkog puta uvesti na SKADI (objediniti upravljana mjesta sa svih pruga na jednoj SKADI) kao sastavni dio upravljačke aplikacije tj. monitoringa na radnim upravljačkim stanicama u centru daljinskog upravljanja (CDU) u Podgorici.	

Navedeni projekti su objedinjeni u saradnji sa svim organizacionim cijelinama ovog Društva.

Ciljevi planiranih projekata je da se :

- Spriječe poremećaji ili prekidi u odvijanju saobraćaja, smanji broj uvođenja laganih vožnji, smanji potreba za vanrednim pregledom pruge i uvođenjem dežurstava u slučaju nepovoljnih vremenskih prilika,
- Saniraju oštećenjenja i drugi nedostaci koji utiču na trajnost i funkcionalnost konstrukcija na gornjem i donjem stroju pruge,
- Osiguraju stabilnosti konstrukcija donjeg stroja pruge,
- Stabilizuju padine i kosine, kao i da se obezbijedi pruga od odrona, lavina i klizanja terena prema željezničkoj pruzi, čime bi se postigla veća sigurnost saobraćaja i zaštita kontaktne mreže,
- Izgradnjom solarnih panela u navedenim stanicama postigne značajna ušteda električne energije kroz obnovljive izvore energije.

Predlozi za organizacione unapredjenje Sektora za investicije

Sveobuhvatno unapređenje željezničke mreže je ključni nacionalni cilj, podržan kroz međunarodne finansijske institucije. Povećanje kapitalnih investicija na željezničkoj infrastrukturi posljednjih godina planirano je da se dodatno poveća do i nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (moguće 2025. godine). Ovo povećanje kapitalnih investicija bi moglo da dostigne 2 ili 3 puta trenutne nivoe. S obzirom na povećanje obima projekata i izazovan raspored koji će ih pratiti, Jedinica za implementaciju projekata (PIU) treba biti ojačana na način da je u mogućnosti da postigne neophodnu propusnost i kvalitet u okviru postojećih aranžmana.

Osim povećanja broja i kvaliteta zaposlenih, PIU mora proširiti svoje djelovanje od uglavnom administrativnih zadataka koji se trenutno sprovode, kako bi se fokusirali na sljedeće:

- Bliska saradnja sa Ministarstvom finansija u vezi sa kratkoročnim i dugoročnim kapitalnim finansiranjem

- Poslovno planiranje i kapitalno planiranje budžeta
- Efektivna i efikasna nabavka roba, radova i usluga
- Efektivna administracija ugovora
- Saradnja sa ostalim zainteresovanim stranama, npr. lokalne samouprave, komunalne službe, grupe iz civilnog sektora
- Projektni monitoring, evaluacija i izvještavanje

Preporučeni dokumenti uključuju:

- Nominacija/kandidovanje i odobrenje projekata za implementaciju
- Planiranje projekta i upravljanje rizicima
- Priprema i objavljivanje Projektnog zadatka i tenderske dokumentacije
- Evaluacija tendera i proces dodjele ugovora
- Upravljanje ugovorima - proces monitoringa, evaluacije i modifikacije
- Projektno budžetiranje, upravljanje troškovima i povlačenje sredstava
- Procedure komunikacije - ministarstva, organi lokalne samouprave, donatori, organizacije privatnog sektora, grupe civilnog društva

Gore navedene aktivnosti mogu biti uključene u sveobuhvatni sistem upravljanja kvalitetom (QMS). Neke od procedura se konkretno odnose na zadatke PIU, ali bi sve one mogle na kraju biti dio sistema upravljanja kvalitetom koji se odnosi na cijelu ŽICG.

Plan izgradnje kapaciteta za PIU ili plan obuke ima za cilj razvoj profesionalnih i znanja i vještina ponašanja zaposlenih unutar PIU, pojedinačno i kolektivno, kako bi se ojačala, proširila i održala sposobnost jedinice da implementira infrastrukturne investicione projekte u okviru ŽICG-a.

Plan odražava predloženu organizacionu strukturu PIU koja je preporučena za efektivno i efikasno funkcionisanje sa ciljem uspješne implementacije infrastrukturnih investicionih projekata. Takođe, uzima u obzir stavove i zapažanja zainteresovanih strana.

PIU trenutno ima samo šest stalno zaposlenih, dok bi u preporučenoj strukturi predlog bio za ukupno jedanaest zaposlenih. Stoga, plan, neophodnosti, odražava kvalifikacije, znanje i vještine koje se očekuju u opisima poslova za pozicije obuhvaćene predloženom organizacionom strukturom. Relevantni djelovi ovog programa bi takođe bili primjenjivi za sva ostala buduća nova zapošljavanja u PIU.

4. SEKTOR ZA INFORMACIONE TEHNOLOGIJE

Strategija razvoja informacionih tehnologija Željezničke infrastrukture Crne Gore do 2027. godine, treba da bude usmjerena na iskorišćavanje benefita koje donose moderne tehnologije. Digitalne tehnologije pomažu razvoju preduzeća, boljem korišćenju kapitala i jačanju konkurentnosti.

➤ Projekta nove računarske mrežne infrastrukture

Internet je postao sastavni dio naše infrastrukture, i samim tim važan faktor u razvoju i unapređenju našeg poslovanja. U tom kontekstu povezanost putem interneta je važan cilj i veliki izazov. Pristup internetu sa velikim brzinama više se ne smatra luksuzom, već osnovnom infrastrukturom za razvoj ekonomije jednog preduzeća. Izgradnja adekvatne infrastrukture za brz i siguran internet predstavlja zahtjev digitalnog doba u kojem, se nalazimo i neophodno je da ŽICG u sledećem periodu obezbijedi infrastrukturu za brz prenos podataka putem naše informacione mreže.

Navedeno podrazumijeva izradu Projekta nove računarske mrežne infrastrukture, kao i njegovu implementaciju, koja bi obuhvatila sve relevantne objekte ŽICG (Upravnu zgradu, stanične objekte, radionice, magacine, stanične zgrade u svim gradovima duž pruge) i predvidjela povezivanje optikom do svih krajnjih tačaka, kao i LAN mreže za svaki objekat. Takođe, projektom bi se precizirale i neophodne aktivne upravljive komponente (svičevi i ruteri) kojima bi se upravljalo prenosom podataka.

Nadalje važan cilj je sigurnost našeg poslovanja u informatičkom smislu. Zbog zatarjelosti postojeće serverske opreme i pratećeg softvera, neophodna je ili fizička zamjena serverske infrastrukture i upgrade softvera ili korišćenje *Cloud infrastrukture (iznajmljivanje virtuelnih mašina)*.

➤ Upravljenje osnovnim sredstvima ŽICG

S obzirom da je uspostavljanje RIAMS (RIAMS - upravljenje osnovnim sredstvima ŽICG) u toku kod svih regionalnih upravljača infrastrukturom, to bi trebalo biti jedan od prioritarnih zadataka ŽICG nakon implementacije Projekta nove računarske mrežne infrastrukture. To bi omogućilo ŽICG (upravljaču) da ima jasniju sliku o stanju na pruži i stanju infrastrukturnih objekata. Na osnovu toga konkretno bi se moglo odrediti prioritarnost tačke za rekonstrukciju pruge.

Nabavkom bilo koje dodatne opreme neophodno bi bilo opremiti sitem salu sa novim storidžima, sa adekvatnom klimatizacijom, UPS uređajima i automatizovanom podrškom strujnog generatora – agregata u slučaju dužeg prekida u napajanju električnom energijom.

➤ Digitalizacija arhivske građe

S obzirom na veliki broj sudskih predmeta, veliku količinu arhivske građe koju posjeduje ŽICG, kao i obimnu dokumentaciju koja prati Ugovore sa evropskim investicionim bankama u narednom periodu treba realizovati projekat – Digitalizacija arhivske građe. Digitalizacija arhivske građe podrazumijeva digitalizaciju postojeće arhive i svih projekata koje posjeduje ŽICG kao i veliki broj sudskih predmeta. Time bi se skratilo vrijeme pronalaska dokumenta koji moraju da se čuvaju trajno ili neki niz godina i omogućila laka dostupnost dokumenatima za njihovo čitanje ili štampanje kopije.

Ovaj projekat bi podrazumijevao novi softver koji bi se koristio prilikom skeniranja novih dokumenata i za pretraživanje baze, kao i hardver na kome bi bila smještena baza arhive.

Istraživanjem tržišta koje smo sproveli u Sektoru za IT, digitalizacija arhivske građe bi se mogla sprovest kupovinom opreme i neophodnog softvera ili korišćenjem *Cloud infrastrukture (iznajmljivanje virtuelnih mašina)* koja je u razvijenim zemljama prisutna već godinama.

5. SEKTOR ZA FINANSIJE

Zakonom o željeznici predviđena je izrada programa trogodišnjeg razvoja željezničke infrastrukture (Nacionalni program željezničke infrastrukture), kojim se realizuje Strategija razvoja željeznice za period 2017-2027. godina koja je usvojena Zaključkom Vlade CG broj 07-882 od 06. aprila 2017. godine.

Nacionalni program sadrži: postojeće stanje infrastrukture, planove izgradnje, modernizacije i održavanja infrastrukture, zadatke, njihov opseg, dinamiku realizacije planova, visinu i izvore finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju Nacionalnog programa. Nacionalni program je srednjoročni plan za sprovođenje dugoročnog razvojnog programa željezničke infrastrukture u Crnoj Gori. Sredstva za ovaj plan se obezbjeđuju iz Budžeta Crne Gore i kroz kreditne aranžmane. Operativno sprovođenje plana se ostvaruje kroz Godišnje programe održavanja, izgradnje, rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture koji sačinjava Uprava za željeznice, a sprovodi ŽICG AD-Podgorica i o tome podnosi izvještaj.

Godišnji program sadrži: radove na održavanju prema vrstama, obimu i iznosu finansijskih sredstava, troškove za upravljanje i regulisanje saobraćaja, planirane radove na modernizaciji, rekonstrukciji i izgradnji infrastrukture. Sa ovako jasno definisanom strukturom planova i nadležnosti (Zakonom o željeznici) stvorene su osnovne pretpostavke za transparentnost procesa planiranja investicija i korišćenja sredstava koje plaćaju budžetski obveznici Crne Gore. Istovremeno za ŽICG AD to znači predvidivost i sigurnost sredstava za obavljanje djelatnosti upravljanja infrastrukturom i ispunjenje zakonskih obaveza po tom osnovu.

Željeznička infrastruktura je, izuzimajući industrijske kolosjeke, javno dobro u opštoj upotrebi, u državnoj je svojini i dostupna je na korišćenje pod jednakim uslovima svim zainteresovanim privrednim društvima koja obavljaju prevoz, na način koji je propisan Zakonom o željeznici.

Upravljanje željezničkom infrastrukturom je djelatnost od opšteg interesa. Upravljanje infrastrukturom podrazumijeva organizovanje, regulisanje željezničkog saobraćaja, održavanje i zaštitu infrastrukture. ŽICG upravlja željezničkom mrežom od 327,72 km.

Sektor za finansije organizovan je kroz službe i odjeljenja po funkcionalnom principu i to:

- Služba za finansijske poslove,
- Služba za računovodstvene poslove i
- Služba nabavke i komercijale.

Zbog unutrašnje organizovanosti Sektora po funkcionalnom principu, nijedna od naprijed navedenih cjelina Sektora, ne može samostalno funkcionisati, već predstavlja dio Sektora kao cjeline. Sve službe pojedinačno i ukupno, kroz rad zaposlenih u njima, obezbjeđuju ciljeve i zadatke za koje su zaduženi, uz poštovanje prava drugih zaposlenih, sa mogućnošću dopuštanja da svaki zaposleni razvija svoje sposobnosti i kritički pristupa rešavanju problema koji mu po prirodi posla pripada.

Organizaciona struktura Sektora za finansije

U okviru Sektora za finansije obavljaju se poslovi iz oblasti:

- finansijskog poslovanja,
- planiranja, analize i statistike,
- fakturisanja i naplate,
- računovodstvenog praćenja poslova i izvještavanja i
- komercijalnih poslova, nabavke osnovnih sredstava, opreme, materijala, energenata i inventara.

Na dan 30.08.2021. godine u Sektoru za finansije je raspoređeno 36 izvršilaca, a u tabeli koja slijedi je data kvalifikaciona struktura zaposlenih:

Nivo	VII1	VI	V	IV1	III	Ukupno
Broj zaposlenih	17	4	1	13	1	36

U Službi za finansijske poslove se sprovode sledeće aktivnosti:

- Svakodnevno preuzimanje računa i Ugovora, provjera njihove likvidnosti i kompletnosti, kao i plaćanje prispjelih obaveza prema domaćim i stranim dobavljačima;
- Svakodnevno dostavljanje pregleda obaveza i plaćanja;
- Plaćanje putem cesija i kompenzacija;
- Prenos sredstava i plaćanje po računima iz kredita EIB, kao i dostavljanje informacije u vidu swiftova i izvoda Sektoru za investicije i strana ulaganja;
- Obrada, plaćanje i dostavljanje dokumentacije Službi za računovodstvene poslove, koja se odnosi na devizna plaćanja i plaćanja iz kredita EIB-a, kao i mjesečnih deviznih izvoda;

- Priprema izvještaja o prispjelim kreditnim obavezama za Upravu za željeznice i plaćanje prispjelih obaveza;
- Mjesečni unos računa kroz knjigu ulaznog PDV-a i provjera iskazanog PDV-a;
- Svakodnevno izdavanje faktura i profaktura, arhiviranje i knjiženje istih, uz stalnu provjeru stanja;
- Praćenje naplate po izdatim fakturama i redovno usaglašavanje stanja sa kupcima,
- Ažuriranje izvještaja o mjesečnim приходima i procentu naplate;
- Praćenje potraživanja od kupaca i dostavljanje potrebne dokumentacije za opomene i utuženja Sektoru za pravne poslove, kao i praćenje prinudnih naplata;
- Predaja obrađene finansijske dokumentacije na knjiženje;
- Mjesečni unos računa u knjigu izlaznog PDV-a i provjera iskazanog PDV-a;
- Svakodnevna izrada pregleda o stanju na tekućim računima, sa specifikacijama plaćanja, kao i izrada mjesečnog pregleda;
- Sastavljanje mjesečne prijave za PDV i elektronsko dostavljanje Upravi prihoda i carina Crne Gore, kao i njeno dostavljanje Službi za računovodstvene poslove na knjiženje;
- Vođenje evidencije i plaćanja naknade revizorima, kao i plaćanje poreza i doprinosa po istima;
- Praćenje i plaćanje prispjelih obaveza na zarade i mjesečno slanje IOPPD obrasca (Izvještaj o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima), Sektoru za IT;
- Plaćanje pomoći i otpremnina;
- Vođenje evidencije i mjesečno plaćanje poreza i doprinosa obuhvaćenih Ugovorom o reprogramu poreskog potraživanja (Pobeska uprava, Ug.br.03/1-3099/2-17);
- Mjesečno sravnjenje kartica sa Upravom prihoda i carina po osnovu PDV-a, poreza i doprinosa na zarade i ostala plaćanja;
- Prijava štete osiguravajućim kućama - kolektivno i lično osiguranje;
- Obrađivanje podataka o bruto zaradama za zaposlene uz dostavu istih nadležnim državnim organima;
- Obrađivanje podataka o bruto zaradama za zaposlene u postupku ostvarivanja prava na penziju i dostavljanje M4 obrasca Fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje;
- Svakomjesečni unos i provjera evidencija radnog vremena (obračun zarada);
- Unos i praćenje kredita i sudskih zabrana zaposlenih, kao i obavještanje o razlozima postupanja ili nepostupanja po istima, odgovarajućih institucija;
- Izdavanje potvrda zaposlenima za različite namjene;
- Svakomjesečna priprema dokumentacije, obrada i obračun bolovanja, kao i dostavljanje istih nadležnim institucijama radi refundacije (bolovanje preko 60 dana, trudnice i invalidi rada).
- Priprema izjašnjenja na podnijete tužbene zahtjeve od strane zaposlenih i izjašnjenja na nalaze vještaka ekonomsko-finansijske struke .

➤ **Služba za računovodstvene poslove**

U Službi za računovodstvene poslove se sprovode sledeće aktivnosti:

- Blagovremeno knjiženje kompletne ulazne i izlazne dokumentacije;
- Vođenje poslovnih knjiga i održavanje interne baze podataka, koja služi za planiranje i analizu poslovanja;
- Formalna, računska i suštinska kontrola dokumentacije za knjiženje;
- Korespodencija sa dobavljačima i kupcima, usaglašavanje i provjera stanja;
- Praćenje i primjena važećih zakonskih propisa iz oblasti računovodstva;
- Izrada IOS-a i opomena;
- Vođenje evidencije svih poslovnih promjena na osnovnim sredstvima i inventaru (nabavka, prodaja, rashodovanje), sastavljanje zapisnika i vršenje usaglašavanja pomoćne knjige sa glavnom knjigom i analitičke evidencije sa sintetičkom evidencijom;
- Praćenje radnih procesa i izveštavanje nadređenih;
- Dostavljanje statističkih izveštaja - Upravi za statistiku;
- Rad sa procjeniteljima – aktivnosti na procjeni vrijednosti imovine kompanije i dostavljanje dokumentacije ovlašćenim procjeniteljima;
- Dostavljanje potrebnih izveštaja drugim Službama, Odboru direktora i spoljnim subjektima;
- Dostavljanje mjesečnih, kvartalnih i godišnjih izveštaja Ministarstvu kapitalnih investicija – Odjeljenju za korporativno upravljanje;
- Izrada i dostavljanje godišnjeg i mjesečnog izveštaja o kreditnom zaduženju u inostranstvu Centralnoj banci Crne Gore i stanju sredstava na deviznom računu Češke exportne banke;
- Mjesečna izrada izveštaja Ministarstvu finansija o stanju duga prema međunarodnim kreditorima;
- Dostavljanje podataka Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama.

➤ **Služba nabavke i komercijale**

U Službi nabavke i komercijale se sprovode sledeće aktivnosti:

- praćenje kretanja i izvršenje finansijskog i fizičkog obima plana nabavki, vođenje evidencije o nabavkama;
- organizacija poslova u magacinu na prijemu, smještaju, manipulaciji, izdavanju i otpremi robe;
- organizacija rashodovanja, kasacije i prikupljanje sekundarnih sirovina;
- objedinjavanje planova nabavki osnovnih sredstava, materijala, rezervnih djelova, HTZ opreme i sitnog inventara;
- prikupljanje ponuda od dobavljača i izbor najpovoljnijeg dobavljača;
- vođenje evidencije o nabavkama u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama;
- praćenje kretanja zaliha i uskladjivanje planova nabavki sa stanjem zaliha;
- praćenje kretanja potrošnje i usklađivanje sa planom nabavke i prodaje;

- sastavljanje mjesečnih izvještaja o sprovedenim nabavkama
- prijem osnovnih sredstava, materijala, rezervnih djelova, HTZ opreme i sitnog inventara u
- magacin, sastavljanje zapisnika o prijemu na osnovu primljene otpremnice;
- dostavlja dokumentaciju o nastalim promjenama u magacinu,
- sačinjavanje predloga za rashodovanje osnovnih sredstava, materijala i rezervnih djelova,
- kontrola i obrada tenderske dokumentacije u skladu sa potrebama naručioca i odredbama
- Zakona o javnim nabavkama,
- kontrola i obrada teksta poziva za javno nadmetanje, objavljivanje na internet stranici
- nadležnog organa uprave,
- priprema dokumentacije od postupka javnog otvaranja ponude do okončanja postupka (zapisnik o javnom otvaranju ponuda, zapisnik o pregledu, ocjeni i vrednovanju ponuda, prijedlog odluke o izboru najpovoljnije ponude /odnosno odluke o obustavljanju ili poništavanju postupka/, odgovor na žalbu),
- kontrola i obrada teksta prijedloga ugovora o javnim nabavkama.

Imajući u vidu činjenicu da je knjigovodstvena vrijednost imovine Društva preko 600 mil.eura, te da procjena iste nije rađena od 2011. godine, krajem 2020. godine se ušlo u proceduru procjene imovine, tako da su u toku završne aktivnosti na realizaciji ugovora koji je zaključen sa "Institutom za ekonomska istraživanja" d.o.o. Beograd.

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD – Podgorica je suočena sa problemom oko prenosa vlasništva nad imovinom ovoga Društva, koja je postupajući od strane Uprave za nekretnine u listovima nepokretnosti, upisana kao svojina Države Crne Gore, a Željezničkoj infrastrukturi je dato pravo upravljanja. Na ovaj način Društvo je dovedeno u situaciju da mora iz svojih poslovnih knjiga izvršiti isknjižavanje imovine koja nije u vlasništvu Društva. Zbog ovakvih radnji koje se odnose na promjenu prava svojine, ŽICG AD-Podgorica je u cilju izbjegavanja mogućih neželjenih posledica, podnosila žalbe nadležnim organima na Rješenja Uprave za nekretnine, kojima je izvršen prenos vlasništva sa ŽICG na državu. Za pojedine opštine postupak po žalbama je u toku. U postupcima u kojima su se stekli zakonski uslovi podnesene su tužbe Upravnom sudu Crne Gore. U jednom predmetu (koji se odnosi na područnu jedinicu Podgorica) Upravni sud Crne Gore je odlučio u korist ovog Društva i vratio postupak na ponovno odlučivanje Upravi za nekretnine PJ Podgorica. U ostalim sporovima, još uvijek se čeka poziv za ročište pred Upravnim sudom Crne Gore.

Mišljenja smo da bi sva imovina ovoga Društva koja ne potpada pod pojam infrastrukture u smislu Zakona o željeznici trebala da se vrati u svojinu ŽICG AD Podgorica. Takođe, predlažemo da se preduzmu neophodne aktivnosti u cilju rešavanja ovoga problema , zbog mogućih neželjenih posledica koje bi se ogledale u obavezi ŽICG AD da nadoknadi štetu koja bi nastala pokretanjem tužbi manjinskih akcionara.

Nadalje, po našem mišljenju, a što je potvrđeno kroz dosadašnje poslovanje ŽICG AD, sredstva koja se opredjeljuju budžetom Crne Gore za ovo Društvo nijesu ni približno

dovoljna za nesmetano funkcionisanje Društva i realizaciju obaveza koje proističu iz redovnog poslovanja. Imajući u vidu ranije rađena dokumenta, kao što je Studija razvoja saobraćaja Crne Gore iz 2006. godine, koju je zajedno sa Ministarstvom saobraćaja radila Konsultantska kuća BCEOM, u kojoj je navedeno da je za održavanje pruge Vrbnica – Bar, potrebno 70.000 EUR po km pruge, uočava se da je u minulom periodu ulagano mnogo manje, odnosno oko 20.000 EUR po km pruge, što je manje od 1/3 potrebnih sredstava. Imajući u vidu da se ulaganja po km pruge u zemljama Evrope kreću u domenu između 60.000 - 100.000 EUR , to bi za naše uslove potrebna sredstva iz budžeta iznosila cca 26 mil.eura.

Godišnje potrebe za tekućim radovima na tekućem održavanju zadnjih godina su bile mnogo veće od sredstava opredijeljenih Budžetom Crne Gore, što je svakako uticalo na poslovanje Željezničke infrastrukture, uz ostale probleme koji prate funkcionisanje željezničkog sistema. Planirana prioriteta sredstva iz Budžeta za 2022. godinu, za tekuće održavanje infrastrukture su od strane ŽICG predviđena u iznosu od 11,45 mil.eura, dok će se konačan ishod znati tek nakon što bude usvojen budžet za 2022. godinu.

Pregled odobrenih sredstava iz Budžeta (po Programu održavanja željezničke infrastrukture) za period 2009. – 2021. po godinama:

Godina	Uplaćena sredstva
2009	9.700.000
2010	9.600.000
2011	8.300.000
2012	7.225.000
2013	6.800.000
2014	6.700.000
2015	6.700.000
2016	6.800.000
2017	6.800.000
2018	6.800.000
2019	6.900.000
2020	6.900.000
2021	6.228.000

Da naprijed navedena budžetska sredstva nijesu dovoljna za uredno servisiranje prispjelih obaveza govori podatak da u ovom trenutku ŽICG ima dug po osnovu poreza i doprinosa na zarade u iznosu od cca 1,9 mil.eura. Osim navedenog, Rješenjem Poreske uprave broj

03/1-3099/2-17 od 10.04.2017. godine usvojen je zahtjev ŽICG za reprogram poreskog potraživanja u iznosu od 3,288 mil.eura, na način što je Društvo obavezano da jednokratnu uplatu u iznosu od 10% (0,328 mil.eura) izvrši u roku od 90 dana od dana donošenja Rješenja a da ostatak duga u iznosu od 2,959 mil.eura plaća u 60 jednakih mjesečnih rata u iznosima od po 49.325,15 €, koja obaveza ističe u julu 2022. godine.

Osim sredstava koja se ŽICG AD uplaćuju po osnovu Programa tekućeg održavanja, te nemogućnosti Društva da iz redovnih prihoda servisira prispjele obaveze po osnovu međunarodnih kredita, svake godine se budžetom opredjeljuju sredstva za vraćanje pomenutih kredita koje se kreću u iznosu od oko 5,2 miliona eura.

Ukupne obaveze po osnovu otplate međunarodnih kredita na dan 31.08.2021. godine iznose 33.638.742,64 € (glavni dug bez kamate), od čega :

- ČEB, Ugovor broj 22184.....746.715,29 €
- EIB, Ugovor broj 25.980.....5.925.264,58 €
- EBRD, Ugovor broj 40344.....5.104.182,20 €
- EBRD, Ugovor broj 37232 /III tranša/.....1.781.456,39 €
- EBRD, Ugovor broj 37232 /anex III tranše/.....6.081.124,18 €
- EIB, Ugovor broj 85597.....14.000.000,00 €

Amortizacioni plan otplate međunarodnih kredita sa iznosima godišnje rate

Međunarodni krediti (ugovoreni iznos) Zaduženje ŽICG AD	Period otplate	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
		ČEB 22184 4.978.101,65 €	15.03.2013/ 15.09.2022	587.354	587.354																
EBRD 40344 15.000.000 €	17.03.2014/ 17.09.2024	1.564.798	1.564.798	1.564.798	1.564.798																
EBRD 37232 4.000.000 €	17.09.2013/ 17.03.2027	335.714	335.714	335.714	335.714	335.714	335.714	167.857													
EBRD 37232 10.000.000 €	17.09.2013/ 17.03.2027	1.043.688	1.043.688	1.043.688	1.043.688	1.043.688	1.043.688	521.844													
EIB II 25.980 7.000.000 €	2018/2034	576.534	568.244	559.954	551.664	543.375	535.085	526.795	518.505	510.216	501.926	493.636	485.346	477.057	327.746						
EIB 85597 20.000.000 €	15.02.2022/15.02.2037	154.175	1.054.914	1.044.967	1.035.021	1.025.074	1.015.127	1.005.180	995.233	985.287	975.340	965.393	955.446	945.500	935.553	925.606	915.659	454.099			
60.978.101,65 €		4.262.263	5.154.712	4.549.121	4.530.885	2.947.851	2.929.614	2.221.676	1.513.738	1.495.503	1.477.266	1.459.029	1.440.792	1.422.557	1.263.299	925.606	915.659	454.099			

Izuzetno značajan problem sa kojim se susreće ŽICG AD je naplata potraživanja od operatera (ŽPCG AD i AD Montecargo). Društvo nije u mogućnosti da redovno izmiruje tekuće obaveze prema dobavljačima , prije svega prema EPCG i obaveze prema Državi po osnovu poreza i doprinosa.

Takođe, prihodi od zakupa prostora od operatera su značajno smanjeni na osnovu Odluke Vlade iz 2019. godine. Prihodi od trasa su na veoma niskom nivou i nedovoljni su za realizovanje i izvršavanje tekućih aktivnosti na održavanju željezničke infrastrukture.

Identifikacija rizika je proces kojim se identifikuju i dokumentuju potencijalni rizici. Željeznička infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica se u svom poslovanju suočava sa kreditnim rizikom, koji prevashodno proističe po osnovu potraživanja iz poslovanja i rizikom likvidnosti, koji se ogleda u poteškoćama u izmirivanju svojih finansijskih obaveza.

Izloženost Društva kreditnom riziku po osnovu potraživanja iz poslovanja zavisi najviše od naplate potraživanja usluga od dva operatera, koji učestvuju u ukupnim potraživanjima sa oko 85%.

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo biti suočeno sa poteškoćama u izmirivanju svojih finansijskih obaveza. Društvo upravlja svojom likvidnošću sa ciljem da, koliko je to moguće, uvijek ima dovoljno sredstava da izmiri svoje dospjele obaveze. Planiranje novčanog toka vrši se na nivou poslovnih aktivnosti Društva.

Kako bi se u narednom periodu, uz opredijeljena sredstva iz Budžeta CG i prihode od redovne djelatnosti, održavala likvidnost Društva, potrebno je da se nastavi sa aktivnostima na limitiranje neophodnih izdataka u svim organizacionim djelovima Društva.

Na osnovu naprijed iznijetog, mišljenja smo da se akcenat u narednom periodu mora staviti na sledeće aktivnosti:

- stavljanje u upotrebu svih neiskorišćenih poslovnih kapaciteta kojima ŽICG upravlja (poslovni prostori, zemljište, neiskorišćena optička vlakna..);
- povećanje naknade od korišćenja infrastrukture (trasa) koja se fakturiše operaterima, kako bi se istom pokrili direktni troškovi održavanja željezničke infrastrukture koji nastaju po osnovu saobraćanja vozova;
- imajući u vidu specifičnosti evropskog željezničkog sektora i kompanija u njemu koje i dalje karakterišu visoke subvencije u domenu prevoza putnika i upravljanja infrastrukturom, što ukazuje da je potrebno obezbijediti veće subvencije u narednom periodu za naše Društvo;
- u saradnji sa resornim ministarstvom pokušati riješiti problem naplate duga od operatera (ŽPCG, Montecargo), te sagledati mogućnost da potpisnici ugovora sa EPCG AD Nikšić po osnovu potrošnje električne energije – visokog napona budu operateri, a ne ŽICG kao što je do sada slučaj, jer isto u značajnoj mjeri opterećuje održavanje tekuće likvidnosti Društva;

6. SLUŽBA UNUTRAŠNJE KONTROLE I JEDINICA UNUTRAŠNJE ZAŠTITE

Organizacija rada Službe unutrašnje kontrole uređuje se i proističe iz ovlaštenja koja su data u Zakonu o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza ("Sl. list CrneGore",br.01/14), Pravilniku o radu Službe unutrašnje kontrole ŽICG AD Podgorica (koji je stupio na snagu 18.02.2014. godine), Priručnika SUB, drugim propisima i opštim aktima kojima se uređuje bezbjednost u željezničkom saobraćaju. Zadatak Kontrolora je da u svom radu djeluje preventivno s ciljem sprečavanja nepravilnosti u radu, otkrivaju i ukazuju na pojave, uzroke i posljedice nepravilnog rada, rukovanja sredstvima i preduzimaju mjere u cilju bezbjednog i urednog odvijanja željezničkog saobraćaja.

Unutrašnja kontrola vrši se prema godišnjem i mjesečnom Planu rada unutrašnje kontrole. Kontrole se izvode kontinuirano preko mjesečnih planova koje obavljaju Rukovodilac Službe i kontrolori, akcenat se daje na sljedeće oblasti:

- kontrola primjene zakona, podzakonskih propisa i opštih akata Društva kojima se organizuje, reguliše i obezbjeđuje siguran i bezbjedan rad u željezničkom saobraćaju,
- kontrola saobraćajnih evidencija koje se vode u stanicama i ukrsnicama,
- kontrola ispravnosti signalizacije, pružnih oznaka i signalnih znakova namijenjenih bezbjednom odvijanju željezničkog saobraćaja,
- kontrola predaje i prijema službe otpravnika vozova,
- kontrola sprovođenja Politike bezbjednosti i SUB po radnim jedinicam i službama,
- kontrola obezbjeđenja i korišćenja propisne službene i zaštitne odjeće,
- kontrola rada pripremljenosti i sprovođenje plana snjegoborbe u Sektorima, službama i po radnim jedinicama,
- kontrola i praćenje pojačanih mjera zaštite od požara na ŽICG AD,
- kontrola prelaznog režima sa starog na novi red vožnje, praćenje, kontrola i realizacija važećeg reda vožnje u Sektorima, Službama i po radnim jedinicama,
- kontrola primjene saobraćajnih propisa na TK pruzi,
- kontrola zatvora pruge i kolosijeka i datih telegrama o istom,
- kontrola evidencije vandrednih događaja u želj. stanicama i na nivou ŽICG,
- vršenje redovne kontrole nad bezbjednim odvijanjem željezničkog saobraćaja,
- kontrola ispunjavanja uslova od strane željezničkih radnika u pogledu propisane stručne i zdravstvene sposobnosti za samostalno vršenje poslova na određenim radnim mjestima,
- kontrola evidencije laganih vožnji i drugih naređenja koje se odnose na smanjenje brzine ili zaustavljanje vozova na određenom mjestu,
- kontrola sa lokomotive rada osoblja na pruzi i u stanicama,
- kontrola pregleda stvarnih grafikona reda vožnje,
- kontrola prijema i otpreme vozova u stanicama,

- kontrola radne i tehnološke discipline i prisutnosti na poslu u Sektorima, Službama i radnim jedinicama ŽICG AD,
- kontrola redovnih i vanrednih periodičnih ispita,
- kontrola ispravnosti uređaja za zapis službenih razgovora i pravilna upotreba istih,
- kontrola vršenja nadzorne službe u radnim jedinicama od strane šefova radnih jedinica,
- kontrola iskorišćenosti osoblja i rasporeda njihovog rada u skladu sa Zakonom,
- kontrola održavanja slobodnog profila pruge i pružnih postrojenja (otklanjanje rastinja u užem pružnom pojasu, čišćenje odvodnih kanala i propusta),
- kontrola trajanja laganih vožnji,
- kontrola dokumentacije po Pružnim dionicama na teritoriji ŽICG,
- kontrola pruge sa mjernim kolima,
- kontrola pruge sa lokomotive: Podgorica- Bijelo Polje državna granica sa Srbijom, Podgorica- Bar, Podgorica- Nikšić i Podgorica- Tuzi državna granica sa Albanijom,
- obilazak pruge pješke po svim dionicama na teritoriji ŽICG AD,
- kontrola skretnica u svim stanicama i ukrsnicama na teritoriji ŽICG AD Podgorica,
- kontrola ispravnosti SS, TT, KM i DU uređaja,
- kontrola izvršavanja planova redovnog održavanja elektroenergetskih postrojenja,
- kontrola izvršenih mjerenja na SPEV,
- kontrola rada Elektroenergetskih dispečera u CDU,
- kontrola ispravnosti zaštitne opreme i atesta iste u stanicama i postrojenjima,
- kontrola ispravnosti povratnog voda i uzemljenja opreme duž elektrofificiranih pruga,
- kontrola redovnog održavanja relejnih SS postrojenja,
- kontrola redovnog održavanja šinskih izolovanih odsijeka, brojača osovina, staničnih SS uređaja,
- kontrola ispravnosti rada pružne, dispečerske i ŽAT telefonije i stanja telefonskih ormara za smještanje istih,
- kontrola ispravnosti kablova, stanje kablovske trase i kanaleta za kablove,
- kontrola i stanje energetskih i elektrovučnih postrojenja u stanicama i ukrsnicama,
- kontrola obavljanja čuvarske službe na poslovima obezbjeđenja objekata,
- kontrola poštovanja grafikona ophodarske službe na prugama ŽICG,
- kontrola čuvarske službe u stanicama,
- svakodnevna kontrola dolaska i odlaska sa posla zaposlenih putem EVIrada,
- kontrola rada zaštitarske službe u upravnoj zgradi i zgradi CDU-a,
- kontrola izdatih propusnica,
- obilazak na teritoriji ŽICG sa organima UP,
- kontrola protivpožarnih aparata,

- kontrola ispravnosti pantografa pri pregledima P1, P3, P6 i P12 na elektro lokomotivama, EMV i CAF u depoima Podgorica i Bar,
- kontrola ispravnosti uređaja za PVB i pjeskara,
- kontrola KM i opreme iz lokomotive na potezu: Bijelo Polje- Podgorica- Bar i Podgorica- Nikšić,
- kontrola čišćenja leda u zimskom periodu u tunelima u zoni KM i pantografa,
- kontrola rada UAZ (uređaja automatskog zatezanja KM),
- kontrola uzemljenja noseće konstrukcije KM i ostalih objekata u zoni KM,
- alkotestiranje zaposlenih,
- sve druge (vanredne kontrole) u određenim slučajevima, definisane važećim Pravilnikom.

Kontinuirano se vrši kontrola i prati primjena zakona, drugih propisa i opštih akata kojima se uređuje bezbjednost u željezničkom saobraćaju, zaštita ljudi, imovine i životne sredine.

Glavni cilj razvoja željezničke infrastrukture je poboljšanje, bezbjednosti u željezničkom saobraćaju. Radi povećanja nivoa bezbjednosti kontrolori unutrašnje kontrole u svom radu djeluju preventivno i vrše neprekidnu kontrolu.

Rukovodilac službe unutrašnje kontrole organizuje, koordinira, prati, analizira i usmjerava rad u službi i odgovoran je za rad službe.

Prijedlozi unapređenja za period januar 2021.godine- januar 2027.godine, sa aspekta unutrašnje kontrole:

- Potrebno je učešće ili organizacija specijalizovanih kurseva i obuka kako bi se poboljšao sistem unutrašnje kontrole.
- Potrebno je učešće na seminarima radi poboljšanja sistema unutrašnje kontrole.
- Potrebna je ostvariti veću saradnju, komunikaciju sa organima MUP-a i Sektorom za vanredne situacije na državnom nivou.
- Potrebna je ostvariti veću saradnju, komunikaciju sa unutrašnjim kontrolama željezničkih preduzeća i sa unutrašnjim kontrolama željezničkih preduzeća iz okruženja.
- Neophodno je uvesti video nadzor na pojedinim kritičnim lokacijama (putne prelaze, gdje su klizišta i odroni, na pojedinim stanicama i otvorenoj pruzi, tunelima, mostovima itd.).

6.1 PLAN RAZVOJA JEDINICE UNUTRAŠNJE ŽAŠTITE

Rad Jedinice unutrašnje zaštite je baziran i proističe iz Zakona o zaštiti lica i imovine (Sl.list Crne Gore, br.01/14 od 09.01.2014, 06/14 od 04.02.2014), Pravilnika o kućnom redu u željezničkoj infrastrukturi Crne Gore AD Podgorica iz novembra 2016.godine. Žaštita je djelatnost koja obuhvata sprečavanje i ugrožavanje bezbjednosti lica i imovine. Poslove žaštite obavljaju fizička lica koja imaju dozvolu i

položene licence za vršenje poslova. Kontrolu unutrašnje jedinice obavlja šef koji je dužan da vodi jedinicu svoje zaštite.

Žaštitar i lica i imovine obavljaju poslove kontinuirano u upravnoj zgradi i zgradi CDU

Tekući poslovi koje obavljaju zaštitari su sledeći:

- upisivanje redni broj, datum, vrijeme ulaska stranke u zgradu,
- ime i prezime stranke,
- broj lične karte, pasoša,
- ime i prezime zaposlenog koga stranka posjećuje,
- redni broj evidencione kartice, bez koje stranka ne smije ući u zgradu,
- datum i vrijeme primopredaje svoje službe,
- broj evidencionih kartica "gost",
- potpis primaoca službe kao i onog koji predaje,
- kontrolišu i obezbjeđuju lica u upravnoj zgradi društva i zgradi CDU-a u skladu sa aktima društva,
- omogućava ulaz u upravnoj zgradi i zgradi Cdu-a , tj. izlaz iz njih zaposlenima koji ne posjeduju identifikacionu karticu na propisan način,
- dozvoljava ulaz u poslovne prostorije društva trećim licima na propisan način,
- kontrolišu pravilno korišćenje identifikacionih kartica prilikom ulaska i izlaska zaposlenih i trećih lica. Svaku nepravilnost evidentira i o tome obavještava Šefa jedinice unutrašnje zaštite,
- sprečavanje neovlašćenih lica da ulaze u zgradu,
- obilazak hodnika i prostorija u zgradama,
- obilazak prostora neposredno ispred zgrade,
- onemogućavanje parkiranja ispred zgrade svima, osim službenim automobilima,
- onemogućavanje bilo kakve nedozvoljene radnje ispred zgrade,

Šef jedinice unutrašnje zaštite organizuje rad jedinice i stara se o njenom funkcionisanju.

Prijedlozi unapređenja za period januar 2021.godine- januar 2027.godine, sa aspekta jedinice unutrašnje zaštite:

- Potrebno je bolje opremiti portirnice u smislu unapređenja vođenja knjiga, evidencija što podrazumeva rad na racunaru, elektronskim putem, kako bi unapredili a samim tim i olakšali uslove rada jedinice unutrašnje zaštite.
- Potrebno je postaviti novi video nadzor sa mnogo savremenijom tehnikom za snimanje kako bi omogućili bolji uvid i kontrolu lica i imovine.
- Potrebno je učešće i realizacija specijalizovanih kurseva i obuka, učešća na seminarima radi poboljšanja sistema rada unutrašnje zaštite, kao i veću saradnju sa organima MUP-a na državnom nivou.

7. SEKTOR ZA PRAVNE POSLOVE

Željeznička infrastruktura je, izuzimajući industrijske kolosjake, javno dobro u opštoj upotrebi, u državnoj je svojini i dostupna je na korišćenje pod jednakim uslovima svim zainteresovanim privrednim društvima koja obavljaju prevoz, na način koji je propisan Zakonom o željeznici.

Upravljanje željezničkom infrastrukturom je djelatnost od opšteg interesa. Upravljanje infrastrukturom podrazumijeva organizovanje, regulisanje željezničkog saobraćaja, održavanje i zaštitu infrastrukture. ŽICG upravlja željezničkom mrežom od 327,72 km.

Zakonom o željeznici predviđena je izrada programa trogodišnjeg razvoja željezničke infrastrukture (Nacionalni program željezničke infrastrukture), kojim se realizuje Strategija razvoja željeznice za period 2017-2027. godina, koja je usvojena Zaključkom Vlade CG broj 07-882 od 06. aprila 2017. godine.

Nacionalni program sadrži: postojeće stanje infrastrukture, planove izgradnje, modernizacije i održavanja infrastrukture, zadatke, njihov opseg, dinamiku realizacije planova, visinu i izvore finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju Nacionalnog programa. Nacionalni program je srednjoročni plan za sprovođenje dugoročnog razvojnog programa željezničke infrastrukture u Crnoj Gori. Sredstva za ovaj plan se obezbjeđuju iz Budžeta Crne Gore i kroz kreditne aranžmane. Operativno sprovođenje plana se ostvaruje kroz Godišnje programe održavanja, izgradnje, rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture koji sačinjava Uprava za željeznice, a sprovodi ŽICG AD-Podgorica i o tome podnosi izvještaj.

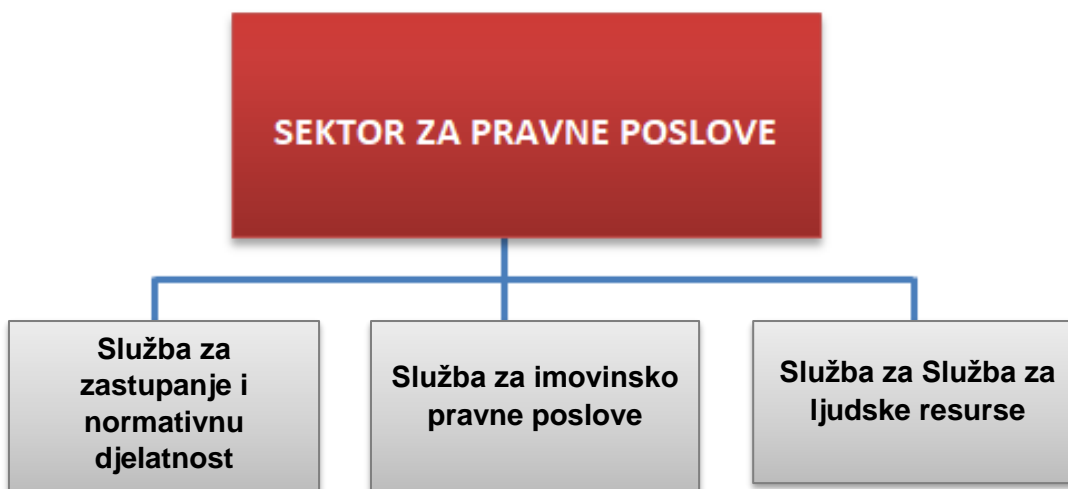
Godišnji program sadrži: radove na održavanju prema vrstama, obimu i iznosu finansijskih sredstava, troškove za upravljanje i regulisanje saobraćaja, planirane radove na modernizaciji, rekonstrukciji i izgradnji infrastrukture. Sa ovako jasno definisanom strukturom planova i nadležnosti (Zakonom o željeznici) stvorene su osnovne pretpostavke za transparentnost procesa planiranja investicija i korišćenja sredstava koje plaćaju budžetski obveznici Crne Gore. Istovremeno za ŽICG AD to znači predvidivost i sigurnost sredstava za obavljanje djelatnosti upravljanja infrastrukturom i ispunjenje zakonskih obaveza po tom osnovu.

Sektor za pravne poslove organizovan je kroz službe po funkcionalnom principu i to:

- Služba za zastupanje i normativnu djelatnost,
- Služba za imovinsko pravne poslove i
- Služba za ljudske resurse.

Zbog unutrašnje organizovanosti Sektora po funkcionalnom principu, nijedna od naprijed navedenih cjelina Sektora, ne može samostalno funkcionisati, već predstavlja dio Sektora kao cjeline. Sve službe pojedinačno i ukupno, kroz rad zaposlenih u njima, obezbjeđuju ciljeve i zadatke za koje su zaduženi, uz poštovanje prava drugih zaposlenih, sa mogućnošću dopuštanja da svaki zaposleni razvija svoje sposobnosti i kritički pristupa rešavanju problema koji mu po prirodi posla pripada.

Organizaciona šema

U okviru Sektora za pravne poslove obavljaju se poslovi iz oblasti:

- poslovi zastupanja Društva pred redovnim, privrednim i upravnim sudovima,
- poslovi zastupanja Društva pred Agencijom i Centrom za mirno rješavanje sporova.
- poslovi praćenja donošenja i izmjena radnopravnih, željezničko-saobraćajnih i drugih zakonskih propisa i donošenje, izmjene i usklađivanja normativnih akata Društva,
- imovinsko pravni poslovi,
- poslovi raspodjele stanova i kredita za rješavanje stambenih potreba,
- poslovi iz oblasti radnih odnosa.
- planiranja, prijema i obuke kadrova,
- poslovi iz oblasti disciplinske i materijalne odgovornosti,
- poslovi iz oblasti utvrđivanja i provjere zdravstvene sposobnosti za rad na rad.mjestima za koja se zahtijeva posebna zdravstvena sposobnost,
- poslovi socijalne politike,
- nabavke, raspodjele i praćenja rokova upotrebe službene i zaštitne odjeće i obuće,
- arhivsko poslovanje (prijem, slanje, arhiviranje i čuvanje arhivske građe).

Na dan 30.09.2021. godine u Sektoru za pravne poslove je raspoređeno izvršilaca, a u tabeli koja slijedi je data kvalifikaciona struktura zaposlenih:

	VIII1	VI	V	IV1-2	I-2	Ukupno
Broj zaposlenih	12	1	-	6	6	36

U Službi za zastupanje i normativnu djelatnost se sprovode sledeće aktivnosti:

- Zastupanje Društva pred sudovima i nadležnim organima u krivičnim, parničnim, vanparničnim, upravnim i izvršnim postupcima,

- Prikupljanje dokumentacije i dokaza po predmetima pravnog zastupanja,
- Podnošenje tužbi, predloga, odgovora na tužbe, pravnih ljekove u drugostepenom postupku kao i sve druge podneske,
- Prisustvo raspravama i pretresima pred sudovima i drugim državnim organima,
- Proučavanje zakonskih i drugih propisa, sudske prakse i pravne literature u vezi zastupanja,
- Učešće u radu komisija koje se formiraju na nivou Društva;
- Obezbjedivanje kvaliteta pridržavanjem važećih propisa, zakona i dobre prakse u radu,
- Priprema materijala za izradu normativnih akata Društva,
- Učešće u izradi normativnih akata kao nosilac posla i praćenje i proučavanje zakonskih i drugih propisa i usklađenosti normativnih akata sa Ustavom, zakonom i drugim propisima,
- Predlaganje nadležnim organima pokretanje postupka za donošenje normativnih akata i njihovih izmjena i dopuna i stručna obrada primjedbi i preloga datih na radni materijal normativnih akata,
- Tehnička obrada normativnih akata i njihova distribucija,
- Sačinjavanje informacija, analiza i izvještaja iz djelokruga rada,
- Učešće u postupku zaključivanja ugovora u kojima je Društvo ugovorna strana,
- Pružanje stručne pomoći zaposlenima iz oblasti pravnih i opštih poslova,
- Obavljanje administrativnih poslova za potrebe Sektora i Društva,
- Prijem svih prispjelih pošiljki, zavođenje u djelovodni protokol i distribucija na dokazan način preko djelovodne i dostavnih knjiga,
- Vođenje druge evidencije vezane za arhivu u skladu sa opštim aktom i zakonom,
- Slaganje i kompletiranje otkucanog i umnoženog materijala,
- Arhiviranje dokumentacije na nivou Sektora i Društva i stara se o rokovima čuvanja,
- Formiranje predmeta u posebne akte i upisivanje potrebnih podataka na omotu,
- Praćenje i vođenje evidencije svih sudskih predmeta koji su u toku i koji su pravosnažno okončani,
- Kompletiranje predmeta i priprema punomoćja u svim sporovima,
- Praćenje ročišta po predmetima kao i rokova za preduzimanje pravnih radnji,
- Vođenje evidencije sudskih i administrativnih taksi,

➤ **Služba za imovinsko pravne poslove**

U Službi za imovinsko pravne poslove se sprovode sledeće aktivnosti:

- Proučavanje zakonskih i drugih propisa, sudske prakse i pravne literature kojima se regulišu imovinsko pravna pitanja,
- Preduzimanje radnji koje su vezane za raspolaganje, upravljanje i korišćenje

- imovine Društva, pred organima državne uprave (Uprava za nekretnine, odnosno PJ po opštinama, direkcijom za imovinu drugim državnim organima)
- Pripremanje podnesaka (tužbe, predloge za izvršenje, odgovore na tužbe, redovne i vanredne pravne lijekove, krivične prijave po pitanju uzurpacije imovine Društva, kao i sve druge podneske),
 - Prisustvuje raspravama i pretresima pred sudovima i drugim državnim organima,
 - Prikupljanje dokumentacije i dokaza po predmetima pravnog zastupanja
 - Učešće u uspostavljanju katastra nepokretnosti u opštinama gdje do sada nije postojao;
 - Učešće u postupcima obnove premjera i katastra nepokretnosti gdje je to potrebno;
 - Izrada i održavanje katastra komunalnih vodova i podzemnih instalacija u vlasništvu Društva;
 - Održavanje katastra zemljišta i katastra nepokretnosti u vlasništvu Društva;
 - Vođenje tehničke arhive originala planova i karata;
 - Organizovanje obavljanja geodetskih poslova i učešće u postupcima valorizacije imovine Društva (prodaje zemljišta, davanja u zakup, ustupanja zemljišta radi formiranja urbanističkih parcela i drugim poslovima koji se tiču raspolaganja imovinom Društva),
 - Izdavanje kopija katastarskih planova, izvoda i prepisa podataka iz arhiviranog materijala i drugih isprava o činjenicama koje proizilaze iz podataka ekspropisanog zemljišta i katastra podzemnih instalacija;
 - Prijem i sprovođenje elaborata o promjenama koje se odnose na katastar zemljišta, katastar nepokretnosti i katastar podzemnih instalacija koje dostavljaju pojedinci ili organizacije koje se bave geodetskom djelatnošću;
 - Saradnja sa Upravom za nekretnine, odnosno PJ po opštinama i drugim organima i institucijama vezanim za zaštitu imovine,
 - Prisustvo raspravama i pretresima pred sudovima i drugim državnim organima, Proučavanje zakonskih i drugih propisa koji regulišu pitanje imovine,
 - Preduzimanje neophodnih mjera u cilju zaštite imovine Društva od uzurpacije (bespravna gradnja na zemljišt koje je u vlasništvu Društva) i drugim slučajevima u kojima se na bilo koji način postupa nezakonito sa imovinom Društva,
 - Učešće u postupku eksproprijacije zemljišta za potrebe Društva,,
 - Sačinjavanje godišnjih planova o stanju i valorizaciji imovine Društva i iste dostavlja Izvršnom direktoru i direktoru sektora,
 - Sačinjavanje polugodišnjih izvještaja o stanju imovine Društva i iste dostavlja Izvršnom direktoru i direktoru sektora,
 - Pripremanje akata neophodnih za postupak javnog nadmetanja, koja su shodno zakonu potrebna radi valorizacije imovine,
 - Učešće u postupku zaključivanja ugovora o zakupu zemljišta i poslovnog prostora i praćenje njihovog izvršenja,

- Učešće u sačinjavanju plana i programa za rješavanje stambenih potreba, praćenje dinamike rješavanja stambenih potreba zaposlenih,
- Prikupljanje, obrada i evidentiranje podataka o stambenoj situaciji zaposlenih,
- Učešće u radu komisija formiranih od strane organa Društva koje se odnose na rješavanje stambenih potreba zaposlenih,
- Učešće u izradi oglasa za rješavanje stambenih potreba, stara se o objavljivanju oglasa i praćenju rokova,
- Izrada svih pisanih akata u vezi sazivanja sjednica komisija - zapisnika i donijetih odluka,
- Obrada prigovora na odluke komisija i dostava istih sa kompletnom dokumentacijom nadležnom organu,
- Sačinjavanje prijedloga ugovora iz stambene oblasti i praćenje njihovog izvršenja,
- Sprovođenje postupka ponovne raspodjele po sudskim odlukama,
- Vođenje evidencije o načinu rješavanja stambenih potreba, stepenu riješenosti stambenih potreba i pripremanje informacija o istom na zahtjev rukovodioca službe,
- Sačinjavanje izvještaja, informacija i analiza o pitanjima iz oblasti stambene problematike,
- Obrada rješenja, ugovora i obavljanje svih ostalih pravnih poslova koji se odnose na oblast stambene problematike,
- Obavljanje poslova elektronske obrade podataka vezane za dokumentaciju koja se odnosi na imovinu Društva,
- Pripremanje elektronske baze podataka iz djelokruga rada Sektora,
- Unošenje podataka na određenim aplikacijama,
- Vođenje evidencije iz djelokruga rada Sektora,
- Učešće u izradi planova, programa i evidencija iz domena Sektora,
- Vođenje evidencije i čuvanje dokumentacije u Sektoru,
- Arhiviranje dokumentacije koja pripada službi i sektoru i stara se o rokovima čuvanja,
- Objedinjavanje dokumentacije i izvještaja službe i sektora,
- Izlazak na teren radi pregleda i praćenja stanja imovine, u cilju obezbeđivanja nadzora nad zaštitnim pružnim pojasom i imovinom van zaštitnog pružnog pojasa,
- Obrada podataka o postojećem stanju na terenu i o istom pravljenje izvještaja,
- Pripremanje potrebni podloge i dokumentacije iz djelokruga svoga rada, za izradu evidencija o imovini,
- Formiranje dokumentacije katastra imovine Društva na osnovu planova eksproprijacije,
- Primjena savremenih metoda geodetskih mjerenja,
- Učešće u postupku zaključivanja ugovora o zakupu zemljišta, poslovnog prostora i drugih vrsta ugovora i prati njihovo izvršenje,

- Dostavljanje potrebnih izvještaja drugim Službama, Odboru direktora i spoljnim subjektima;
- Dostavljanje mjesečnih, kvartalnih i godišnjih izvještaja Ministarstvu kapitalnih investicija – Odjeljenju za korporativno upravljanje;

➤ **Služba za ljudske resurse**

U Službi za ljudske resurse se sprovode sledeće aktivnosti:

- Rad na sprovođenju politike upravljanja ljudskim resursima u domenu pripreme, selekcije i obuke zaposlenih.
- Praćenje zakonskih propisa normativnih akata i željezničkih propisa iz oblasti obrazovanja zaposlenih,
- Priprema i obrada konkursa i oglasa po odlukama organa Društva,
- Stručna obrada i praćenje rokova po raspisanim oglasima i obrada materijala za izbor kandidata,
- Priprema i obrada odluka o izboru kandidata po raspisanim oglasima i konkursima,
- Pružanje stručne pomoći iz oblasti obrazovanja zaposlenih,
- Učešće u izradi plana i programa obrazovanja zaposlenih,
- Organizovanje pripreme nastave zaposlenih uz rad radi stručnog osposobljavanja za sticanje uslova za polaganje stručnog ispita,
- Obrađivanje rješenja o formiranju komisija i kompletiranje dokumentacije za polaganje stručnih ispita za zanimanja na kojima radnici neposredno učestvuju u vršenju željezničkog saobraćaja,
- Sačinjavanje ugovora o specijalističkoj obuci na kursu za zaposlene,
- Evidencija periodičnih ispita i njihovo blagovremeno organizovanje i održavanje,
- Saradnja sa resornim ministarstvom, Ministarstvom rada i socijalnog staranja i Zavodom za zapošljavanje,
- Pripremanje i obrada odluka o izboru kandidata po raspisanim oglasima i konkursima,
- Sarađivanje sa Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova i drugim organima u cilju efikasnog i ekonomičnog rješavanja određenih pitanja od značaja za ostvarivanje pravnih interesa Društva,
- Učešće u pripremi Plana integriteta,
- Vođenje evidencije iz oblasti zapošljavanja i radnih odnosa ,
- Kontrilisanje akata koji se odnose na pokretanje disciplinskog postupka i donošenje odluke o disciplinskoj odgovornosti,
- Praćenje propisa iz djelokruga rada, praćenje i sprovođenje strateških planova iz oblasti rada, praćenje i sprovođenje izvještaja organizacionih jedinica Društva u oblasti radnih odnosa i ljudskih resursa, kao i drugi odgovarajući poslovi iz djelokruga rada službe,
- Kontaktiranje sa eksternim institucijama u cilju ostvarivanja prava zaposlenih,
- Učešće u pregovorima sa sindikatima i predstavnicima zaposlenih,

- Obrada i davanje mišljenja i prijedloga za pomoć bolesnim zaposlenim i članovima njihovih porodica,
- Predlaganje mjera i najneposrednije učestvuje u radu na realizaciji zadovoljavanja potreba zaposlenih i članova njihovih porodica,
- Evidencija o bolesnim radnicima koji se nalaze na liječenju,
- Učešće u radu komisija organa Društva,
- Pomoć zaposlenima u postupku regulisanja starosne i invalidske penzije i ostvarivanju prava iz socijalnog osiguranja,
- Istraživanje uzroka nastanka invaliditeta, predlaganje i preduzimanje mjera za otklanjanje uzroka i raspoređivanje invalida rada prema preostaloj radnoj sposobnosti u skladu sa zakonom,
- Saradnja sa Centrom za socijalni rad, invalidskim komisijama i zdravstvenim ustanovama,
- Saradnja sa sindikatom Društva kako bi se riješili socijalni problemi zaposlenih,
- Upućivanje zaposlenih na ljekarske preglede po Pravilniku o posebnim zdravstvenim uslovima koje moraju ispunjavati željeznički radnici koji neposredno učestvuju u vršenju željezničkog saobraćaja / periodični, vanredni i kontrolni pregledi/,
- Pisanje uputa za ljekarske preglede za zaposlene koji se upućuju u javnu zdravstvenu ustanovu i šalju radnim jedinicama,
- Prosljeđivanje dobijenih izvještaja zdravstvene ustanove radnoj jedinici
- Vođenje evidenciju o svim zaposlenim koji su upućivani na ljekarske preglede,
- Praćenje zakonskih propisa, normativnih akata i drugih propisa iz oblasti radnih odnosa,
- Vođenje evidencije koje su predviđene po Zakonu o evidencijama iz oblasti rada,
- Formiranje i čuvanje personalnih dosijea zaposlenih,
- Evidentiranje svih podataka u radnim knjižicama zaposlenih,
- Obavljanje svih poslova oko prijavljivanja i odjavljivanja zaposlenih kod nadležnih institucija,
- Obrađivanje rješenja o godišnjem, plaćenom i neplaćenom odsustvu, ugovora i obavljanje svih ostalih pravnih poslova iz domena rada sektora,
- Izdavanje potvrda zaposlenim u vezi radnog odnosa,
- Vođenje i sve ostale potrebne evidencije iz oblasti radnih odnosa (kvalifikaciona struktura, starosna struktura, polna struktura i dr.),
- Vođenje i unošenje u računar svih potrebnih podataka vezanih za beneficirani radni staž zaposlenih,
- Vođenje evidencije zaposlenih kojima prestaje radni odnos po sili zakona i obavještavanje nadležnih o blagovremenom obezbjeđivanju zamjene,
- Praćenje i proučavanje zakonskih i drugih propisa,
- Praćenje normativnih akata u vezi sa povredama radnih obaveza,
- Obrađivanje zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka i rješenja o privremenom udaljenju,

- Zakazivanje rasprava i staranje o blagovremenom dostavljanju poziva okrivljenim i drugim učesnicima u postupku
- Sprovođenje postupka i vođenje zapisnika sa glavne rasprave,
- Obrađivanje odluka disciplinskih organa,
- Vođenje evidencije o izrečenim disciplinskim mjerama, naknadi štete i brisanju disciplinskih mjera iz evidencije,
- Knjiženje službene i zaštitne odjeće po količini i vrijednosti,
- Vođenje evidencije za radnike u kartoteci sa rokovima po pravilniku o službenoj odjeći,
- Usaglašavanje evidencije i kartoteke sa računopolagačima,
- Kompletiranje i predaja dokumentacije službene i zaštitne odjeće,
- Praćenje propisa i uputstva o službenoj i zaštitnoj odjeći,
- Održavanje higijene u poslovnim prostorijama

➤ **Plan rada Službe za zastupanje i normativnu djelatnost**

Činjenica je da je ovo Društvo suočeno sa velikim brojem tužbi zbog nezakonitog poslovanja ranijih poslovnih struktura, što automatski uzrokuje velike odštetne zahtjeve jer često kamata i sudski troškovi budu enormno veći od osnovnog duga. Takođe se suočavamo i sa nemogućnošću refundacije naknada zarade u slučajevima bolovanja i porodijskih i roditeljskih odsustava jer Fond za zdravstveno osiguranje, odnosno njegove područne jedinice, odbijaju ove zahtjeve zbog neuplaćenih poreza i doprinosa u prošlom periodu. Nažalost žalbe koje se podnose nadležnim organima uprave ne uspijevaju jer se, bez obzira što je ovo Društvo zaključilo sporazum o reprogramu duga i što se rate po tom sporazumu redovno uplaćuju, Fond za zdravstveno osiguranje kao razlog za odbijanje žalbi navodi da su porezi i doprinosi morali biti uplaćeni na vrijeme tj. u periodu na koji se odnosi refundacija.

Plan rada ove službe podrazumjeva pristup zakazanim ročištima i poslove zastupanje ovoga društva na sudjenjima u predmetima koji se vode pred osnovnim sudovima u Podgorici, Nikšiću, Danilovgradu, Baru, Kolašinu, Bijelom Polju i sudovima u drugim gradovima (najčešće Cetinje) kojima se delegiraju sudski postupci te u postupcima pred višim sudovima u Podgorici i Bijelom Polju, Vrhovnom i Apelacionom sudu po redovnim i vanrednim pravnim ljevovima kao i u postupcima pred privrednim sudovima u Podgorici i Bijelom Polju. Poslovi zastupanja Društva se vode i pred Agencijom za mirno rešavanje sporova i Centrom za mirno rešavanje radnih sporova u Podgorici, a takođe i pred drugim državnim organima. Takođe plan rada podrazumjeva i razna pravna postupanja i preuzimanje pravnih radnji u vezi sa navedenim sudskim predmetima: postupanja po nalogima koji su nam dati od strane suda u vezi sa pomenutim predmetima, zatim pisanje odgovora na nove tužbe, odgovora na nove predloge zaprimljene od strane Agencije za mirno rešavanje sporova i Centra za mirno rešavanje radnih sporova, a koji pristižu svake sedmice, zatim pisanje žalbi, podnesaka, izjašnjavanje na podneske suprotnih strana u sporovima, kopiranje i dostavljanje obimne dokumentacije za potrebe sudskih predmeta i vještačenja u istima, izlaske na lice mjesta sa sudom i vještacima,

postupanje po pravosnažnim presudama i pokretanje izvršnih postupaka, učestvovanje i pružanje pravne pomoći zaposlenih iz ove Službe u radu raznih komisija koje formira ovo Društvo, donošenje rješenja o formiranju komisija, izrada normativnih akata za potrebe ovoga Društva, te praćenje zakonskih propisa i njihovih izmjena, davanje pravnih mišljenja o raznim pravnim pitanjima u vezi poslovanja Društva, sprovođenje arhivskih poslova i vođenje evidencija, sačinjavanje mjesečnih izvještaja o radu itd..

Plan poslovnih aktivnosti ove službe u velikoj mjeri zavisi o sudskim postupcima koje nije moguće unaprijed predvidjeti kao i drugim vanrednim događajima i okolnostima na koje se ne može uticati. Poslovne aktivnosti ove službe će biti, prije svega usmjerene na što veće ostvarivanje pozitivnih ishoda sudskih postupaka kao i na smanjenje troškova vezanih za sudske sporove kroz mirno rješavanje sporova, putem sklapanja poravnanja (ako je tužba prema procjeni u cjelosti ili djelimično osnovana), priznavanje tužbenih zahtjeva, odnosno plaćanje po presudama prvostepenih sudova kada se procijeni da nema elemenata za podnošenje pravnih ljekova.

➤ **Plan rada Službe za imovinsko pravne poslove**

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD – Podgorica je suočena sa problemom oko prenosa vlasništva nad cjelokupnom imovinom ovoga Društva (bez obzira da li se ili ne ona koristi za održavanje građevinske i elektrotehničke infrastrukture ili je u funkciji upravljanja i regulisanja saobraćaja) a koja je od strane Uprave za nekretnine u listovima nepokretnosti, upisana kao svojina Države Crne Gore, Vlada Crne Gore je titular prava upravljanja a Željezničkoj infrastrukturi je dato pravo korišćenja. Na ovaj način Društvo se suočava sa opravdanim gnjevom korisnika stanova i ranijih poslovnih prostora kojima je promijenjena namjena i koje naši sadašnji i bivši zaposleni koriste za stanovanje a koji su u nemogućnosti da izvrše otkup istih. Zbog ovakvih problema sa kojima je suočena a koje se odnose na promjenu prava svojine, ŽICG AD-Podgorica je podnosila žalbe nadležnim organima na Rješenja Uprave za nekretnine kojima je izvršen prenos vlasništva sa ŽICG na državu. Za pojedine opštine postupak po žalbama je u toku. U postupcima u kojima su se stekli zakonski uslovi podnesene su tužbe Upravnom sudu Crne Gore. U jednom predmetu (koji se odnosi na područnu jedinicu Podgorica) Upravni sud Crne Gore je odlučio u korist ovog Društva i vratio postupak na ponovno odlučivanje Upravi za nekretnine PJ Podgorica. U ostalim sporovima, još uvijek se čeka poziv za ročište pred Upravnim sudom Crne Gore.

Da apsurd bude veći na te stanove a i poslovne prostorije koje se koriste za održavanje građevinske i elektrotehničke infrastrukture ili su u funkciji upravljanja i regulisanja saobraćaja, Poreska uprava donosi rješenja kojima se određuje plaćanje poreza na nepokretnosti iako se radi o objektima koji su upisani kao vlasništvo države i koji predstavljaju dobra od opšteg interesa. Sa tih razloga ova Služba je primorana da skoro pa svakodnevno podnosi žalbe na rješenja Poreske uprave.

Mišljenja smo da bi sva imovina ovoga Društva koja ne potpada pod pojam infrastrukture u smislu Zakona o željeznici trebala da se vrati u svojinu ŽICG AD Podgorica. Takođe, predlažemo da se preduzmu neophodne aktivnosti u cilju rešavanja ovoga problema, zbog mogućih neželjenih posledica koje bi se ogledale u obavezi ŽICG AD da nadoknadi štetu koja bi nastala pokretanjem tužbi manjinskih akcionara.

Shodno navedenom, plan rada Službe za imovinsko pravne poslove podrazumijeva poslove pružanja imovinsko pravne zaštite tj. preduzimanje pravnih radnji i postupanje pred raznim državnim organima, Upravom za nekretnine a takodje i poslove zastupanje ovoga društva u imovinskim predmetima u postupcima koji se vode pred crnogorskim sudovima, pred Agencijom za mirno rešavanje sporova i Centrom za mirno rešavanje radnih sporova, zatim poslove koji se tiču stambene politike i raspodjele stanova, davanje mišljenja u vezi izdavanja saglasnosti za izgradnju objekata u pružnom pojasu i zaštitnom pružnom pojasu, sačinjavanje prijave u vezi uzurpacije u zaštitnom pružnom pojasu, izlazak na teren i učešće u komisijama koje formira ovo Društvo, poslove sprovođenja javnih poziva za zakup poslovnih prostora, magacina, restorana, zemljišta i drugih objekata koji pripadaju ŽICG AD Podgorica itd...

➤ **Služba za ljudske resurse**

Starosna struktura zaposlenih u ŽICG u mnogome opredeljuje rad ove službe. Činjenica da će u periodu 2022- 2027 godina ukupno 100 (2022-13; 2023-13; 2024-8; 2025-23; 2026-23 i 2027-20) zaposlenih morati da ode u starosnu penziju po sili zakona a da će uslove za odlazak u penziju ostvariti veliki broj zaposlenih govori o neophodnosti pažljivog i blagovremenog planiranja prijema i obuke kadrova kako bi se isti u punoj mjeri mogli osposobiti za preuzimanje i rad na vrlo odgovornim radnim mjestima.

Plan rada ove Službe podrazumjeva poslove planiranja i sprovođenja postupaka prijema novih zaposlenih u radni odnos, prije svega pripravnika koji bi se stručno osposobili za rad a onda i po oglasima za popunjavanje upražnjenih radnih mjesta ili zamjenu privremeno odsustnih zaposlenih, organizaciju i sprovođenje prethodnih (prije zaposlenja) te periodičnih zdravstvenih pregleda, obezbjeđivanje zaposlenima službene i zaštitne odjeće i obuče shodno isteku roka za njihovu zamjenu, zatim obavljanje redovnih periodičnih ispita izvršnog osoblja u ŽICG AD Podgorica, koji su, shodno zakonskim propisima i podzakonskim aktima (Pravilnik 646), predviđeni u predstojećem periodu, pripremanje i sačinjavanje spiskova za jubilarne nagrade zaposlenih koji ispunjavaju uslove shodno važećem KU, prijave na obavezne vidove osiguranja, sačinjavanje ugovora o radu, ponuda i aneksa istih, sačinjavanje rješenja o godišnjim odmorima, plaćenom i neplaćenom odsustvu, te rješenja o formiranju komisija za polaganje periodičnih ispita i vanrednih periodičnih ispita, sačinjavanje rješenja o formiranju komisija za isledjenje vanrednih događaja, rješenja za kućnu pripravnost-dežurstva, te sačinjavanje raznih potvrda za potrebe zaposlenih i mjesečnih izvještaja o radu, unošenje svih promjena podataka o kojima se vodi elektronska evidencija u „Navision“ programu, a koji se odnose na sve zaposlene u

ZICG AD Podgorica, pokretanje i vođenje disciplinskih postupaka i sačinjavanje odluka po osnovu istih.

SUMARUM

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica se u svom poslovanju suočava sa brojnim rizicima: nedostatak obučenog kadra, veliki broj sudskih predmeta, neriješeno stambeno pitanje velikog broja zaposlenih...

Identifikacija rizika je proces kojim se identifikuju i dokumentuju potencijalni rizici. Tako da bi, što se tiče pobrojanih rizika, trebalo preduzeti mjere za blagovremeni prijem i osposobljavanje zaposlenih kako se ne bi dešavalo da nam npr. u SI.za energetska postrojenja radi samo jedan inženjer i to sa VI nivoom obrazovanja a u službi za KM isto samo jedan inženjer sa VII-1 nivoom obrazovanja a i taj jedan ubrzo ide u zasluženu penziju. Insistirati na striktnoj primjeni radnopravnih i željezničkih propisa kako bi se izbjegla suđenja i nanošenje štete Društvu, rješavanje stambenih potreba zaposlenih što bi, osim povećanja zadovoljstva kod zaposlenih, neminovno uticalo na bolji odziv za posao kvalitetnog kadra, anuliranje ili umanjeње potrebe za dodatnim radom a time i poboljšanje njihove fizičke i psihičke spremnosti za kvalitetno obavljanje njihovog posla i na zadržavanje istih na radu u ŽICG,

Na osnovu naprijed iznijetog, mišljenja smo da se akcenat u narednom periodu mora staviti na sledeće aktivnosti:

- Digitalizacija rada

- Pored elektronske evidencije sudskih predmeta i kadrovske evidencije u pogledu ljudskih resursa, koje su sa uspjehom izvršene, mislimo da bi, u pogledu daljeg unapređenja rada Sektora za pravne poslove, trebalo preduzeti mjere na digitalizaciji ostale kadrovske evidencije: disciplinske i materijalne odgovornosti te stručne osposobljenost kroz evidenciju položenih stručnih ispita, sastava komisija za polaganje stručnih i periodičnih ispita, evidenciju redovnih i vanrednih periodičnih ispita; u pogledu zdravstvene sposobnosti željezničkih radnika sa praćenjem rokova za redovne i vanredne zdravstvene preglede te evidencija zaposlenih sa privremeno i trajno izgubljenom zdravstvenom sposobnošću (što je već u postupku realizacije); opskrbljivanje zaposlenih sa propisanom službenom i zaštitnom odjećom i obučom te praćenje zaduživanja i rokova upotrebe. U službi za imovinsko pravne poslove mislimo da bi bilo potrebno uvesti evidenciju svih poslovnih i drugih objekata i zemljišta u svojini Društva putem evidencija listova nepokretnosti, stanova u svojini Društva, otkupljenih stanova, službenih stanova, dodijeljenih kredita za rješavanje stambenih potreba... Takođe, kao prioritarno, vidimo digitalizaciju centralne arhive Društva što bi

umnogome olakšalo rad, osobito na pronalaženju dokumentacije a takođe bi doprinijelo i očuvanju arhivske građe i pristupa istoj.

- Rješavanje stambenih potreba zaposlenih

- Rješavanje stambenih potreba zaposlenih sprovesti izgradnjom stanova u sopstvenoj režiji što bi svakako bilo najunosnije s obzirom da imamo zemljište, kvalifikovani kadar, novac... Izgrađeni stanovi bi se odmah mogli otkupiti ili u cjelosti ili na rate a sredstva dobijena od otkupa bi se ulagala u izgradnju novih stanova. Ovakvom stambenom politikom bi se uticalo, ako ne na eliminisanje ono bar na umanjenje sudskih sporova jer bi svi zaposleni imali izgledne mogućnosti da u dogledno vrijeme riješe svoje stambene potrebe.

- Sticanje prihoda

- Stavljanje u upotrebu svih neiskorišćenih prostornih kapaciteta koje ŽICG ima ili su joj dati na korišćenje (poslovni prostori, zemljište, neiskorišćena optička vlakna..).